

135.

Na osnovu člana 14 stav 3 Zakona o obrazovanju odraslih („Službeni list CG”, broj 20/11), a na prijedlog Nacionalnog savjeta za obrazovanje, Ministarstvo rada i socijalnog staranja donijelo je

R J E Š E N J E **O JAVNO VAŽEĆEM PROGRAMU OBRAZOVANJA ZA OSPOSOBLJAVANJE ZA ZANIMANJE TURISTIČKI VODIČ /TURISTIČKA VODIČKINJA**

1. Javno važeći program obrazovanja za osposobljavanje za zanimanje Turistički vodič / Turistička vodičkinja, koji je sastavni dio ovog rješenja donosi se u skladu sa članom 14 Zakona o obrazovanju odraslih i Odlukom Nacionalnog savjeta za obrazovanje br. 16-1722 od 17. aprila 2012. godine.
2. Ovo rješenje objaviće se u „Službenom listu Crne Gore”.

Broj: 100-3/2013-2
Podgorica, 17. januara 2013.godine

Ministar,
mr **Predrag Bošković**, s.r.

PROGRAM OBRAZOVANJA ZA OSPOSOBLJAVANJE ZA ZANIMANJE TURISTIČKI/A VODIČ/KINJA

1. UTEMELJENOST PROGRAMA:

Program obrazovanja se bazira na standardu zanimanja Turistički/a vodič/kinja, usvojenom na XIII sjednici Nacionalnog savjeta za obrazovanje 12.04.2012. godine.

Program obrazovanja se radi na zahtjev Ministarstva turizma i zaštite životne sredine, na osnovu iskazanih potreba privrednih subjekata za ovim kadrom.

2. CILJEVI PROGRAMA

OPŠTI CILJEVI:

- Razvijanje znanja, vještina i kompetencija za kvalitetano obavljanje poslova turističkog vodiča.

POSEBNI ZADACI:

- Razvijanje pozitivne orijentacije prema zanimanju;
- Razvoj osjećaja za timski rad;
- Razvoj nacionalne i vjerske tolerancije i uvažavanja nacionalnih navika i običaja korisnika usluga;
- Razvijanje vještina u prevazilaženju konfliktnih situacija uz poštovanje principa da je klijent uvijek u pravu;
- Razvoj odgovornog odnosa prema zadacima i radnom vremenu;
- Spremnost na kompromis, toleranciju i profesionalnost u radu;
- Razvijanje svijesti o važnosti čuvanja i zaštiti životne sredine.

3. TRAJANJE PROGRAMA: 920 časova nastave (predavanja i vježbe), sa pripremom 1107 časova

4. LIČNI PROFIL POLAZNIKA (USLOVI ZA UKLJUČENJE U PROGRAM OBRAZOVANJA)

Osnovni obrazovni zahtjevi:

- najmanje IV stepen školske spreme
- aktivno znanje jednog stranog jezika

Poželjni obrazovni zahtjevi:

- IV stepen školske spreme turističke struke
- IV stepen školske spreme ekonomske struke
- završena gimnazija
- rad na računaru

Osnovne osobine:

- psihofizička sposobnost

Poželjne osobine:

- komunikativnost
- sposobnost za timski rad
- odgovornost

Prije početka obuke organizuje se test o podobnosti bavljenja poslom turističkog vodiča

5. IDENTIFIKACIJA PRIORITETNIH OBLASTI PROGRAMA OBRAZOVANJA

Polaznik mora da zna da:

- Planira, organizuje i izvodi turističke ture;
- Racionalno koristi energiju, materijal i vrijeme;
- Pruža usluge vodiča savjesno i stručno u skladu sa standardima i zakonskim odredbama;
- Priprema prezentacije za određene destinacije ili lokalitete
- Pravilno dočeka turiste
- Predstavi prirodne i antropogene vrijednosti u okviru destinacije - lokaliteta
- Vodi poslovnu dokumentaciju;
- Komunicira sa saradnicima, stručnjacima i posjetiocima;
- Komunicira na najmanje jednom stranom jeziku;
- Pruži prvu pomoć u slučaju potrebe;
- Obavlja poslove tako da osigurava ličnu bezbjednost i bezbjednost turista;
- Obavlja poslove u skladu sa ekološkim principima i standardima;

Polaznik treba da zna:

- Način prikupljanja i klasifikacije informacija
- Strukturu i način pripreme godišnjeg, mjesečnog, nedjeljnog i dnevnog plana rada;
- Zakonsko i sistemsko uređenje i način funkcionisanja u oblasti turizma u Crnoj Gori;
- Način pripreme i organizacije turističke ture;
- Bonton i protokol;
- Osnove psihologije ličnosti;
- Način sastavljanja anketnih listića;
- Vrste, strukturu i način vođenja poslovne dokumentacije;
- Zna zakonsko uređenje djelatnosti turističkog vodiča;
- Poslovne običaje i etički kodeks u turizmu;
- Kulturu govora i ponašanja
- Osnove poslovne komunikacije i pravila timskog rada;
- Stručnu terminologiju iz domena svog rada;
- Značenje znakova upozorenja i obavještenja;
- Osnove pružanja prve pomoći;
- Osnove i mjere ekološke zaštite;

Poželjno je da polaznik zna:

- Perspektivu razvoja turističke djelatnosti

6. PREDMETNE OBLASTI PROGRAMA OBRAZOVANJA

Osnove istorije svijeta
Osnove istorija umjetnosti, arhitekture i kulture
Zakonski i politički sistem EU
Turističke regije svijeta
Profesionalna etika u turizmu
Komunikacijske tehnike i vještine
Menadžment grupe
Vođenje osoba sa posebnim potrebama
Turistički biznis i vještine
Osnove prve pomoći
Istorija Crne Gore
Turistička geografija Crne Gore
Kulturna baština Crne Gore
Ekonomija Crne Gore
Savremeno crnogorsko društvo
Zakonske regulativa u oblasti turizma
Organizacija i vođenje turističkih tura

7. Dužina trajanja predmetnih oblasti programa obrazovanja:

Redn i broj	PREDMETI	predavanja	vježbe	priprema	ukupno	ECTS
I	OPŠTI DIO	210	110	87	407	16.28
1	Osnove istorije svijeta	10	5	5	20	0.80
2	Osnove istorije umjetnosti, arhitekture i kulture	20	10	10	40	1.60
3	Zakonski i politički sistem EU	25	12.5	12.5	50	2.00
4	Turističke regije svijeta	10	5	5	20	0.80
5	Profesionalna etika u turizmu	10	5	5	20	0.80
6	Komunikacijske tehnike i vještine	50	25	12	87	3.48
7	Menadžment grupe	25	12.5	12.5	50	2.00
8	Vođenje osoba s posebnim potrebama	25	12.5	12.5	50	2.00
9	Turistički biznis i vještine	25	12.5	12.5	50	2.00
10	Osnove prve pomoći	10	10	0	20	0.80
II	POSEBNI DIO	175	75	75	325	13.00
11	Istorija Crne Gore	25	12.5	12.5	50	2.00
12	Turistička geografija Crne Gore	50	12.5	12.5	75	3.00
13	Kulturna baština Crne Gore	25	12.5	12.5	50	2.00
14	Ekonomija Crne Gore	25	12.5	12.5	50	2.00
15	Savremeno crnogorsko društvo	25	12.5	12.5	50	2.00
16	Zakonska regulativa u oblasti turizma	25	12.5	12.5	50	2.00
III	PRAKTIČNI DIO PROGRAMA	50.00	300.00	25.00	375.00	15.00
17	Organizacija i vođenje tura	50	300	25	375	15.00
IV	UKUPNO	435.00	485.00	187.00	1107.00	44.28

Napomena: 1 ECTS = 25 časova

08.1.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA:OSNOVE ISTORIJE SVIJETA

Sadržaj predmetne oblasti:

Najveći pronalasci u istoriji
 Zemlje pokraj Nila
 Istorija antičkog doba
 Istorija srednjeg vijeka
 Istorija zapadnog hrišćanstva
 Istorija istočnog hrišćanstva
 Istorija humanizma i renesanse
 Istorija u doba reformacije i protivreformacije
 Istorija Evrope u doba prosvjetiteljstva(francuska prosvjetiteljska istorija, škotska prosvjetiteljska istorija, njemačka prosvjetiteljska istorija)
 Istorija velikih carstava
 Istorija Zapadne Evrope u XIX stoljeću
 Istorija ostalih evropskih država
 Velike svjetske vojskovođe
 Savremena istorija

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	10
Vježbe	5
Priprema	5
Ukupno nastava	20

Katalog znanja za predmetnu oblast: Osnove istorije svijeta

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> - Navodi najveće pronalasci u istoriji - Poznae osnove predantičke istorije - Navodi snovne karakteristike antičke istorije - Obrazlaže antiku kao dio kulturne baštine čovječanstva - Poznae istorije religije i božanstva - Poznae istoriju srednjeg vijeka - Poznae humanizam i renesansu - Poznae istorije velikih carstava - Poznae nacionalne istorije velikih naroda - Poznae istorijske junake i legende - navodi osnovne karakteristike moderne istorigrafije 	<ul style="list-style-type: none"> - Odabira primjere najvećih pronalazaka u istoriji - Uočava antiku kao dio kulturne baštine čovječanstva - Razlikuje istorije religije i božanstva - Analizira osnovne karakteristike humanizma i renesanse - Pronalazi sličnosti i razlike istrorije velikih carstava - Pronalazi sličnosti i razlike nacionalne istrorije velikih naroda - Navodi primjere istorijskhi junaka i legende - Analizira osnovne karakteristike moderne istorigrafije

09.2.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: OSNOVE ISTORIJE UMJETNOSTI, ARHITEKTURE I KULTURE

Sadržaj predmetne oblasti:

Hronologija u istoriji umjetnosti. Značaj kulturnog nasljeđa za turističku privredu.
Praistorijska umjetnost.
Umjetnost Egipta I Mesopotamije. Kritsko-mikenska umjetnost I kultura
Antička umjetnost Grčke i Rima.
Ranohrišćanska i vizantijska umjetnost.
Srednjevjekovna umjetnost zapadne Evrope /preromanika, romanika I gotika/
Islamska umjetnost.
Renesansa u Evropi.
Barokna umjetnost Evrope.
Klasicizam, romantizam
Realizam, impresionizam
Postimpresionizam, ekspresionizam
Savremena umjetnost
Muzeji i galerije svijeta
Prezervacija i revitalizacija spomenika kulture.

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	20
Vježbe	10
Priprema	5
Ukupno nastava	35

Katalog znanja za predmetnu oblast: Osnove istorije umjetnosti, arhitekture i kulture

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none">- Poznađe hronologiju u istoriji umjetnosti.- Objašnjava značaj kulturnog nasljeđa za turističku privredu.- Navodi osnovne karakteristike praistorijske umjetnosti.-Poznađe umjetnosti Egipta i Mesopotamije i Kritsko-mikenske umjetnosti I kulture.- Poznađe antičku umjetnost Grčke i Rima.- Poznađe ranohrišćanske i vizantijske umjetnosti.Navodi karakteristike srednjevjekovne umjetnosti zapadne Evrope /preromanika, romanika I gotika/- Poznađe islamske umjetnosti.- Objašnjava obilježja renesanse u Evropi.- Poznađe barokne umjetnosti Evrope.- Poznađe klasicizam, romantizam, realizam, impresionizam, postimpresionizam i ekspresionizam u umjetnosti.-Navodi karakteristike savremene umjetnost- Poznađe najznačajnije muzeje i galerije svijeta- Objašnjava neophodne korake u prezervaciji i revitalizaciji spomenika kulture.	<ul style="list-style-type: none">- Uočava značaj kulturnog nasljeđa za turističku privredu.- Određuje osnovne karakteristike praistorijske umjetnosti.- Razlikuje umjetnosti Egipta i Mesopotamije i Kritsko-mikenske umjetnosti i kulture.- Pronalazi sličnosti i razlike antičke umjetnosti Grčke i Rima.-Razlikuje ranohrišćanske i vizantijske umjetnosti.-Određuje karakteristike srednjevjekovne umjetnosti zapadne Evrope /preromanika, romanika I gotika/-Određuje karakteristike islamske umjetnosti.-Određuje obilježja renesanse u Evropi.- Razlikuje barokne umjetnosti Evrope.- Razlikuje klasicizam, romantizam, realizam, impresionizam, postimpresionizam i ekspresionizam u umjetnosti.- Određuje karakteristike savremene umjetnost- Analizira primjere najznačajnijih muzeja i galerija svijeta

09.03.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: ZAKONSKI I POLITIČKI SISTEM EU

Sadržaj predmetne oblasti:

Pojam EU
Tijela i institucije EU
Evropska i monetarna unija
Evropsko pravo-pojam i izvori
Evropsko zakonodavstvo koje se primjenjuje u kompanijama
Većinska i manjinska prava u EU
Primjena ekoloških standarda u EU
Turizam i hotelijerstvo u zakonodavstvu EU
Putničke agencije u zakonodavstvu EU
Standardi kvaliteta u turizmu EU
Evropske konvencije i regulative u oblasti turizma
Sloboda kretanja lica i usluga u EU
Politika zaštite potrošača u EU
Inspekcijnski nadzor u sistemu EU
Međunarodna regulativa i rješavanje sporova u EU

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Zakonski i politički sistem EU

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> - Razumije pojam EU - Navodi tijela i institucije EU - Pojašnjava evropsku i monetarnu uniju - Definiše evropsko pravo-pojam i izvori - Opisuje evropsko zakonodavstvo koje se primjenjuje u kompanijama - Obrazlaže većinska i manjinska prava u EU - Pojašnjava primjenu ekoloških standarda u EU - Pojašnjava turizam i hotelijerstvo u zakonodavstvu EU - Pojašnjava putničke agencije u zakonodavstvu EU - Navodi standarde kvaliteta u turizmu EU - Poznađe evropske konvencije i regulative u oblasti turizma - Pojašnjava slobodu kretanja lica i usluga u EU - Pojašnjava politiku zaštite potrošača u EU - Obrazlaže inspekcijski nadzor u sistemu EU - Poznađe međunarodnu regulativu i rješavanje sporova u EU. 	<ul style="list-style-type: none"> - Razlikuje tijela i institucije EU - Uočava specifičnosti evropske - monetarne unije. - Obrazlaže na primjeru većinska i manjinska prava u EU. - Obrazlaže na primjeru primjenu ekoloških standarda u EU. - Analizira poziciju turizma i hotelijerstva u zakonodavstvu EU. - Analizira položaj putničkih agencija u zakonodavstvu EU - Ocjenjuje standarde kvaliteta u turizmu EU. - Analizira evropske konvencije i regulativu u oblasti turizma - Razumije slobodu kretanja lica i usluga u EU - Obrazlaže na primjeru politiku zaštite potrošača u EU - Uočava specifičnosti inspekcijskog nadzora u sistemu EU

09.4. PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: TURISTIČKE REGIJE SVIJETA

Sadržaj predmetne oblasti:

Turizam i turističko geografske regije svijeta.
Mediteran-najkompleksnija turistička regija svijeta.
Azurna obala.
Turizam na Pirinejskom poluostrvu /Španija, Portugalija-regije/.
Turističke regije i turizam Italije.
Turizam I turističke regije Grčke.
Turizam u Turskoj.
Turističke regije Alpa.
Turizam u evropskim metropolama.
Razvoj turizma u Africi. Izabrane regije
Turizam u Aziji.
Turizam ostrva Indijskog okeana.
Turizam u Australiji. Izabrane regije.
Turizam I izabrane turističke regije sjeverne Amerike
Turizam I izabrane regije Latinske Amerike.

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	10
Vježbe	5
Priprema	5
Ukupno nastava	20

Katalog znanja za predmetnu oblast:Turističke regije svijeta

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> -Navodi turističko-geografsku regionalizacije svijeta i uslove za razvoj turizma. -Navodi specifičnosti Mediterana- najkompleksnije turističke regije svijeta. Azurna obala. -Navodi specifičnosti turizma i turističkih regija na Pirinejskom poluostrvu /Španija, Portugalija-regije/. -Opisuje turističke regije i turizam Italije. -Opisuje specifičnosti turizma i turističkih regija Grčke. -Navodi posebnosti turizma u Turskoj. -Poznađe turističke regije Alpa. -Rezimiraju obilježja turizma u evropskim metropolama. -Opisuje perspektiva razvoja turizma u 	<ul style="list-style-type: none"> -Demonstrira princip turističko geografske regionalizacije svijeta i uslova za razvoj turizma. -Analizira specifičnosti Mediterana- najkompleksnije turističke regije svijeta. Azurna obala. -Uočava specifičnosti turizma i turističkih regija na Pirinejskom poluostrvu /Španija, Portugalija-regije/. -Upoređuje turističke regije i turizam Italije. -Razlikuje specifičnosti turizma i turističkih regija Grčke. -Uočava posebnosti turizma u Turskoj. -Razlikuje turističke regije Alpa. -Pronalazi sličnosti i razlike obilježja turizma u evropskim metropolama.

Znanje	Vještine
<p>Africi, poznavanje izabranih regija.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Opisuje karakteristike turizma u Aziji. -Poznaje turizam na ostrvima Indijskog okeana. -Poznaje turizam u Australiji i prepoznaje izabrane regije. -Navodi specifičnosti turizma i izabranih turističkih regija sjeverne Amerike -Razumije turistički razvoj i poznaje izabrane regije Latinske Amerike. 	<ul style="list-style-type: none"> -Obrazlaže perspektivu razvoja turizma u Africi, poznavanje izabranih regija. -Uočava karakteristike turizma u Aziji. -Uočava specifičnosti turizma na ostrvima Indijskog okeana. -Analizira turizam u Australiji i upoređuje izabrane regije. -Obrazlaže specifičnosti turizma i izabranih turističkih regija sjeverne Amerike -Analizira turistički razvoj izabranih regija Latinske Amerike.

09.5. PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: PROFESIONALNA ETIKA U TURIZMU

Sadržaj predmetne oblasti:

Etička načela, teorije i koncepti
Etičko odlučivanje - modeli
Etika i poslovno odlučivanje
Poslovna etika, moralni razvoj i moralno rasuđivanje,
Poslovna etika, moralne odgovornosti i krivice,
Etičkih načela u poslovanju (Utilitarizam, prava i dužnosti, etike nadzora, pravde i pravičnosti, zajedničke koristi, pravo, pravda i briga; etika djelovanja).
Poslovni sistem, odnosi: Vlada, tržište, međunarodna trgovina,
Sadržina poslovnog sistema
Etika na tržištu (perfektna konkurancija, monopolska konkurencija, oligopolsaka konkurencija, oligopoli i javne politike).
Ekologija i potrošači
Etika i okoliš
Etika potrošača proizvodnja i marketing (zaštitu tržišta i potrošača, uvid u obaveze prema potrošačima, teorija zaštite, pregled društvenih troškova, etika oglašavanje, privatnost potrošača).
Etika diskriminacije na poslu
Pojedinaac u organizaciji
Poslovna etika u globalnoj ekonomiji
Razvoj efektivnog etičkog programa program etike
Globalni etički kodeks za turizam

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	10
Vježbe	5
Priprema	5
Ukupno nastava	20

Katalog znanja za predmetnu oblast: Profesionalna etika u turizmu

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> -Navodi etička načela, teorije i koncepte -Pojašnjava etičko odlučivanje - modele -Obrazlaže etiku i poslovno odlučivanje -Pojašnjava poslovnu etiku, moralni razvoj i moralno rasuđivanje, -Pojašnjava poslovnu etiku, moralne odgovornosti i krivice, -Navodi etička načela u poslovanju (utilitarizam, prava i dužnosti, etika nadzora, pravde i pravičnosti, zajedničke koristi, pravo, pravda i briga; etika djelovanja). -Pojašnjava poslovni sistem, odnosi: Vlada, tržište, međunarodna trgovina, -Opisuje sadržinu poslovnog sistema -Pojašnjava etiku na tržištu (perfektna konkurancija, monopolska konkurencija, oligopolsaka konkurencija, oligopoli i javne politike). -Obrazlaže ekologiju i potrošače -Obrazlaže etiku i okolinu -Pojašnjava etiku potrošača proizvodnje i marketing (zaštitu tržišta i potrošača, uvid u obaveze prema potrošačima, teorija zaštite, pregled društvenih troškova, etika oglašavanje, privatnost potrošača). -Obrazlaže etiku diskriminacije na poslu -Pojašnjava pojedinca u organizaciji -Pojašnjava poslovnu etiku u globalnoj ekonomiji -Opisuje razvoj efektivnog etičkog programa program etike -Pojašnjava globalni etički kodeks za turizam 	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazlaže na primjerima primjenu etičkih načela u svakodnevnom radu - Obrazlaže na primjeru donošenje odluka na osnovu etičkih kodeksa - Analizira primjena etičkih načela u poslovanju -Praktikovanje etičkog odnosa prema okolini -Analizira poštovanje etike u turističkom vođenju i turističkom marketingu -Razvijanje efektivne etičke programe -Analizira primjenu etičkog kodeksa u turizmu -Daje primjere etičkih slučajeva - Demonstrira servis grupa po najvišim etičkim standardima

09.6.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBUKE: KOMUNIKACIJSKE TEHNIKE I VJEŠTINE

Sadržaj predmetne oblasti:

- Suočavanje sa preprekama za uspješnu komunikaciju
- Aktivno slušanje
- Strukturiranje usmenog izlaganja
- Upotreba tehnologije za podršku poruke
- Retorička kritika
- Efikasno korištenje glasa, tijela i para-lingvistike
- Uvjerljivo govorenje
- Govorni motivi, poruke i rezultati
- Interkulturalna komunikacija, koncepti i tehnike
- Definirani aspekt komunikacije
- Kritičko razmišljanje
- Struktura prezentacije/ govora
- Poznavanje slušaoca
- Efektivno slušanje
- Razumijevanje power point prezentacija i inkooperacija u govor power pointa
- Power point prezentacija
- Vremenska podjela prezentacije
- Vještina i harizma u govoru
- Vježbe i pripreme
- Konkluzija
- Administrativni djelovi pred govora
- Značaj participacije učesnika
- Bonton

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	50
Vježbe	25
Priprema	12,5
Ukupno nastava	87,5

Katalog znanja za predmetnu oblast: Komunikacijske tehnike i vještine

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> • Navodi najčešće prepreke za uspješnu komunikaciju • Pojašnjava aktivno slušanje • Obrazlaže način strukturiranja usmenog izlaganja • Obrazlaže značaj korištenja tehnologije za podršku poruke • Definiše retoričku kritiku • Navodi i pojašnjava pravila za efikasno korištenje glasa, tijela i para-lingvistike • Pojašnjava uvjerljivo govorenje • Pojašnjava govorne motive, poruke i rezultate • Definiše Interkulturalnu komunikaciju, koncept i navodi tehnike • Određuje aspekte komunikacije • Obrazlaže kritičko razmišljanje • Razlaže strukturu govora • Obrazlaže značaj poznavanja ciljne grupe i prilagođavanja načina komunikacije ciljnoj grupi • Pojašnjava efektivno slušanje • Razumijevanje power point prezentacija i inkooperacija u govor power pointa • Navodi elemente power point prezentacija • Navodi vremensku podjelu presentacie • Obrazlaže značaj vještine i harizme u govoru • Opisuje vježbe i pripreme • Pojašnjava konkluziju • Pojašnjava administrativni djelovi pred govora • Obrazlaže značaj participacije učesnika • Poznaje bonton 	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira pravilno korišćenje glasa, para-lingvistike, govor tijela, efikasne tehnologije i usmene prezentacije za grupe i pojedince - Demonstrira način prenošenja usmene prezentacije s povjerenjem - Korišćenje tehnike kako bi se olakšala komunikacija preko usmene kulture - Demonstrira tehniku aktivnog slušanja, - Razlikuje namjeru poruke i valjanost primljene poruke - Analizira i ocjenjuje vlastitu i tuđu govorne komunikaciju - U toku komunikacije primjenjuje pravila bontona

09.7. PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: MENADŽMENT GRUPE

Sadržaj predmetne oblasti:

Uvod u organizacijsko ponašanje
Individualna ponašanja, vrijednosti i ličnost
Percepcija i učenje u organizacijama
Radno mjesto: emocije i stavovi
motivacija na radnom mjestu
Izvođenje primijenjene prakse
Stres management i rad-životni balans
Donošenje odluka i rješavanje problema
Timska dinamika
Razvoj timova visokih performansi
Komuniciranje timova u organizacijama
Snaga, politika i uticaj na radnom mjestu
Sukob i pregovaranje u organizacijama
Vođstvo u organizacijskim postavkama
Organizacijska struktura
pozicioniranje vodiča i skupine,
neutralan pristup i ljubaznost,
procjene rizika,
upravljanje krizom i rješavanja sukoba

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Menadžment grupe

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none">- Pojašnjava Individualna ponašanja, vrijednosti i ličnost- Obrazlaže percepciju i učenje u organizacijama- Opisuje radno mjesto: emocije i stavovi motivacija na radnom mjestu- navodi primjere iz prakse- Pojašnjava stres management i rad-životni balans- Opisuje način donošenja odluka i rješavanje problema- Pojašnjava timsku dinamiku- Obrazlaže način razvoja timova visokih performansi- Opisuje način komuniciranja timova u organizacijama- Obrazlaže snagu, politiku i uticaj na radnom mjestu- Obrazlaže sukob i pregovaranje u organizacijama- Pojašnjava vođstvo u organizacijskim postavkama- Pojašnjava organizacijsku strukturu- Pojašnjava organizacijsku kulturu i promjene- Pojašnjava pozicioniranje vodiča i grupe,- Pojašnjava neutralan pristup i ljubaznost,- Navodi načine procjene rizika,- Navodi tehnike upravljanja krizom i rješavanja sukoba	<ul style="list-style-type: none">Analizira poziciju vođe grupeAnalizira organizaciono ponašanje vođe grupeAnalizira organizaciono ponašanje članova grupeDemonstrira na primjeru udovoljavanje individualnim zahtjevima članova grupeDemonstrira na primjeru usklađivanje individualnih i kolektivnih zahtjeva u grupiDemonstrira na primjeru postupak u iznenadnim situacijamaDemonstrira na primjeru postupak u slučaju stresaAnalizira prevenciju rizika na putovanjimaNa primjeru demonstrira način rješavanja konflikta

09.7. PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: VOĐENJE OSOBA SA POSEBNIM POTREBAMA

Sadržaj predmetne oblasti:

Specifičnosti organizacionog ponašanja prema osobama sa specijalnim potrebama
Individualna ponašanja, vrijednosti i ličnost osoba sa posebnim potrebama
Percepcija i učenje osoba sa posebnim potrebama
motivacija osoba sa posebnim potrebama
Izvođenje programa za grupu sa posebnim potrebama
svijest o potencijalnim posebnim potrebama turista (npr. dostupnost i dizajn za sve),
adaptacija vodiča koja omogućuje pristup za one osobe s invaliditetom,
adaptacija vodiča koja omogućuje pristup za starije osobe,
adaptacija vodiča zahtjevima sigurnosti djece,
Stres management u uslovima rada sa grupom sa posebnim potrebama
Donošenje odluka i rješavanje problema u specijalnoj grupi
animiranje osoba sa posebnim potrebama
Organizacijska kultura kod osoba sa posebnim potrebama

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Vođenje osoba sa posebnim potrebama

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> -Orazlaže specifičnosti organizacionog ponašanja prema osobama sa posebnim potrebama -Pojašnjava Individualna ponašanja, vrijednosti i ličnost osoba sa posebnim potrebama -Pojašnjava percepciju i učenje osoba sa posebnim potrebama -Opisuje motivaciju osoba sa posebnim potrebama -Opisuje izvođenje programa za grupu sa posebnim potrebama - Pojašnjava značaj svijesti o potencijalnim posebnim potrebama turista (npr. dostupnost i dizajn za sve), adaptaciji vodiča koja omogućava pristup za osobe s invaliditetom, adaptaciji vodiča koja omogućuje pristup za starije osobe, -adaptaciji vodiča zahtjevima sigurnosti djece, -Opisuje stres management u uslovima rada sa grupom sa posebnim potrebama -Donošenje odluka i rješavanje problema u specijalnoj grupi -Obrazlaže animiranje osoba sa posebnim potrebama -Pojašnjava organizacijsku kulturu kod osoba sa posebnim potrebama 	<ul style="list-style-type: none"> -Analizira posebnu poziciju vođe grupe sa specijalnim potrebama -Demonstrira na primjeru rganizaciono ponašanje vođe u slučaju grupe sa specijalnim potrebama -Demonstrira na primjeru rganizaciono ponašanje članova grupe sa specijalnim potrebama -Demonstrira postupak udovoljavanja individualnim zahtjevima članova grupe -Obrazlaže na primjeru usklađivanje individualnih i kolektivnih zahtjeva u grupi sa posebnim potrebama -Demonstrira postupak u iznenadnim situacijama -Demonstrira postupak u slučaju stresa - Analizira prevenciju rizika na putovanjima osoba sa specijalnim potrebama -Demonstrira rješavanje konflikata u grupi osoba sa posebnim potrebama na primjeru

09.9.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: TURISTIČKI BIZNIS I VJEŠTINE

Sadržaj predmetne oblasti:

- suština ekonomije i mjesto turizma u ekonomiji
- sadržina turističkog sistema
- turistička industrija u svijetu, razmjere i disperzija;
- razvoj turizma i uticaj u ekonomiji i društvu
- održivi turizam, pojam, razvoj i vrste
- profesija turističkog vođenja i njeno mjesto u turističkom sistemu
- istraživanje, kreiranje i planiranje turističkih tura
- zdravstvena i sigurnosna pravila u turističkom vođenju
- upravljanje rizicima i postupak u slučaju opasnosti
- administracija u turističkom vođenju
- marketing u turističkom vođenju
- knjigovodstvo u turističkom vođenju
- ispitivanje i kontrola kvaliteta u turističkom vođenju
- dokumentacija turističkog vodiča
- evaluacija i monitoring u turističkom vođenju
- čuvanje i zadovoljavanje potrošača u turističkom vođenju
- perspektive turističkog vođenja

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Turistički biznis i vještine

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> • Poznađe suštinu ekonomije i pojašnjava mjesto turizma u ekonomiji • Navodi sadržina turističkog sistema • Opisuje turističku industriju u svijetu, razmjere i disperzije; • Pojašnjava razvoj turizma i uticaj u ekonomiji i društvu • Definiše održivi turizam, obrazlaže razvoj i vrste • Definiše profesiju turističkog vođenja i njeno mjesto u turističkom sistemu • Opisuje istraživanje, kreiranje i planiranje turističkih tura 	<ul style="list-style-type: none"> - Kreiranje i osmišljavanje turističkih tura - Izrada plana putovanja. - Kalkulacija i obračun potovanja - Ugovaranje putovanja i vođenje prateće administracije - Izrada izvještaja o turističkim turama - Poznavane tehnike rukovanja finansijskom

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> • Navodi zdravstvena i sigurnosna pravila u turističkom vođenju • Obrazlaže upravljanje rizicima i postupak u slučaju opasnosti • Opisuje administraciju u turističkom vođenju • Opisuje marketing u turističkom vođenju • knjigovodstvo u turističkom vođenju • Opisuje ispitivanje i kontrolu kvaliteta u turističkom vođenju • Navodi dokumentaciju turističkog vodiča • Opisuje evaluaciju i monitoring u turističkom vođenju • Obrazlaže čuvanje i zadovoljavanje potrošača u turističkom vođenju • Navodi perspektivu turističkog vođenja 	dokumentacijom - Snalaženje u slučaju opasnosti i nepredviđenih okolnosti i vladanje procedurom spašavanja i pomoći

09.10.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: OSNOVE PRVE POMOĆI

Sadržaj predmetne oblasti:

Prva pomoć

Sredstva za pružanje prve pomoći

Utvrđivanje stanja povredjenog

Prestanak disanja i rada srca

Koma;Traumatski šok; Povrede;

Zavoji

Krvarenje

Povrede kostiju i zglobova;Povrede unutrašnjih organa;Povrede usled zatrpavanja; Politraume;Povrede toplotom i hladnoćom.

Ostale povrede i oštećenja;

Prenos i transport povredjenih i obolelih lica.

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	10
Vježbe	10
Priprema	0
Ukupno nastava	20

Katalog znanja za predmetnu oblast: Osnove prve pomoći

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> - Prva pomoć - Nabraja sredstva za pružanje prve pomoći - Opisuje postuškak utvrđivanja stanja povrijedjenog_ Prestanak disanja i rada srca Koma;Traumatski šok; Povrede; - Navodi vrste Zavoja - Navodi vrste krvarenja - Poznaje: povrede kostiju i zglobova;povrede unutrašnjih organa;povrede usled zatrpavanja; postraume;povrede toplotom i hladnoćom. - Navodi ostale povrede i oštećenja; -Objašnjava prenos i transport povredjenih i oboljelih lica. 	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira postupak pravilnog pružanja prve pomoći - Demonstrira postupak utvrđivanja stanja povredjenog - Demonstrira pružanje prve pomoći u slučaju poremećaja disanja, -Demonstrira postupak pravilnog davanja vještačkog disanja, pružanja prve pomoći u slučaju zastoja rada srca, -Demonstrira mjere prve pomoći u zbrinjavanju komatoznih lica -Demonstria mjere prve pomoći kod traumatskog šoka, -Demonstrira postupak osnovnih mjera njege prilikom transporta -Demonstrira pružanje prve pomoći kod Ranjavanja -Demonstrira pružanje prve pomoći kod krvarenja - Demonstrira prenos i transport povrijedjenih i oboljelih lica

09.9.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: ISTORIJA CRNE GORE

Sadržaj predmetne oblasti:

Migracije Slovena.

Preci crnogoraca.

Prve države Južnih Slovena.

Nastanak države Vojislavljevića (XI i XII vijek).

Dukljanski arhont Petar.

Knez Vladimir i njegov kult.

Izdizanje Duklje u kraljevinu

Društveno uređenje Kraljevine Vojislavljevića.

Umjetničko nasljeđe Kraljevine Vojislavljevića.

Crna Gora udoba vladavine Nemanjića.

Društveno i kulturno nasljeđe Zete u doba Nemanjića

Prodor pravoslavlja u Zetu.

Obnova Crne Gore u doba Balšića.

Dinastije Balšića.

Kulturna i umjetnička djelatnost u Zeti u vrijeme Balšića.

Crna Gora i srpska despotovina.
 Osamostaljenje Crne Gore u doba Crnojevića.
 Dinastija Crnojevića.
 Sazdanja Cetinja kao nove prijestonice slobodne Crne Gore (Gornje Zete).
 Kulturna djelatnost Đurđa Crnojevića.
 Tragovi humanizma i renesanse u srednjovjekovnoj Crnoj Gori.
 Period vladikata u Crnoj Gori.
 Dinastija Petrovića.
 Vladavina knjaza Danila i Kralja Nikole.
 Velji rat i Berlinski kongres
 Kulturno djelatnost u doba Petrovića.
 Kraj Kraljevine Crne Gore.
 Crna Gora u I svjetskom ratu.
 Crna Gora u Prvoj Jugoslaviji.
 Crna Gora u II svjetskom ratu.
 Obnova i razvoj Crne Gore u Drugoj Jugoslaviji.
 Crna Gora u Trećoj Jugoslaviji SRJ.
 Crna Gora u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora.
 Osamostaljenje Crne Gore 2006. godine.

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Istorija Crne Gore

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> • Obrazlaže praslovene kao pretke crnogoraca • Upoznaje se sa slavijama i njihovom germanizacijom • Pojašnjava migracije slovena • Opisuje Gote i Slovene • Pojašnjava državu od Vinodola do Drača • Navodi prve države Južnih slovena • Obrazlaže nastanak države Vojislavljevića (XI i XII vijek) • Pojašnjava ulogu dukljanskog arhonta Petra • Opisuje kneza Vladimira i njegov kult • Obrazlaže izdizanje Duklje u kraljevinu i dukljanske kraljeve • Pojašnjava društveno uređenje Kraljevine Vojislavljevića • Opisuje umjetničko naslijeđe Kraljevine Vojislavljevića • Obrazlaže perioda Crne Gore u doba vladavine Nemanjića) • Pojašnjava ulogu amjesnika Nemanjića u Zeti • Opisuje etničku i društvenu struktura Zete u doba Nemanjića • Pojašnjava prodor pravoslavlja u Zetu • Opisuje kulturno naslijeđe epohe Nemanjića u Zeti • Obrazlaže obnovu Crne Gore u doba Balšića • Navodi vladare iz dinastije Balšića • Pojašnjava odnose Zete sa susjedima u vrijeme Balšića • Opisuje kulturne i umjetničke djelatnosti u Zeti u vrijeme Balšića • Pojašnjava period Crne Gore kao srpske despotovine • Obrazlaže osamostaljenje Crne Gore u doba Crnojevića • Navodi vladare iz Dinastije Crnojevića • Pojašnjava položaj Zete Crnojevića i odnose sa susjedima • Pojašnjava sazdanja Cetinja kao nove prijestonice slobodne Crne Gore (Gornje Zete) • Opisuje oslobodilačke i odbrambene borbe Crnojevića • Obrazlaže državničku djelatnost Đurđa Crnojevića • Opisuje kulturno naslijeđe epohe Crnojevića • Opisuje tragove humanizma i renesanse u srednjovjekovnoj Crnoj Gori • Pojašnjava početak vladikata u Crnoj Gori • Pojašnjava vladikat u doba Petrovića • Obrazlaže vladavinu knjaza Danila i Kralja Nikole • Obrazlaže oslobodilačke i odbrambene ratove Petrovića • Obrazlaže društveno uređenje i zakonodavstvo u doba Petrovića • Opisuje kulturno naslijeđe iz epohe Petrovića • Pojašnjava kraj Kraljevine Crne Gore • Rezimira period Crne Gore u I svjetskom ratu 	<ul style="list-style-type: none"> - Analizira doseljavanje predaka crnogoraca na područje sadašnje Crne Gore - Upoređuje prvu crnogorsku državu Duklju i prve države drugih slovenskih naroda - Analizira osnovne karakteristike razvoja i kulture u Kraljevini Vojislavljevića - Daje primjer legende iz doba Vojiskavljevića - Analizira karakteristike razvoja i kulture Zete u doba Nemanjića - Analizira karakteristične tokove istorije i kulture Zete u doba Balšića - Analizira karakteristične tokove istorije i kulture Zete u doba Crnojevića - Analizira period Vladikata u Crnoj Gori - Upoređuje doba vladika iz dinastije Petrovića - Analizira razvpj države, društva i kulture u doba Petrovića - Preispituje značaj crnogorskih ratnih pobjeda za obnovu i razvoj države - Analizira položaj Crne Gore u Kraljevini Jugoslaviji - Upoređuje položaj Crne Gore u SFRI, SRJ i SCG - Analizira obnovu samostalnosti Crne Gore i njena strateška usmjerenja

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> • Rezimira period Crne Gore u Prvoj Jugoslaviji • Rezimira period Crne Gore u II svjetskom ratu • Opisuje obnovu i razvoj Crne Gore u drugoj Jugoslaviji • Rezimira period Crne Gore u trećoj Jugoslaviji SRJ) • Rezimira period Crne Gora u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora • Pojašnjava osamostaljenje Crne Gore 2006 godine 	

09.11.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: TURISTIČKA GEOGRAFIJA CRNE GORE

Sadržaj predmetne oblasti:

- Turističko-geografski položaj Crne Gore
- Prirodne turističke vrijednosti:
 - Jadransko more
 - Planine kao prirodne turističke vrijednosti
 - Jezera
 - Rijeke
 - Termomineralni izvori
 - Nacionalni parkovi U Crnoj Gori
- Antropogene turističke vrijednosti:
 - Arheološke
 - Spomeničke
- Gradska naselja kao turističke vrijednosti
- Objekti svjetske baštine
- Materijalna osnova
- Promet turista
- Regionalni aspekt turizma Crne Gore

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	50
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	75

Katalog znanja za predmetnu oblast: Turistička geografija Crne Gore

Znanje	Vještine
Turističko-geografski položaj Crne Gore	
<ul style="list-style-type: none"> - Definiše: - turističko-geografski položaj Crne Gore. - geografski položaj Crne Gore u koordinatnom sistemu. - granicu Crne Gore i nabraja granične prelaze. - turistički položaj Crne Gore u odnosu na glavne turističke pravce, u odnosu na disperzivne centre i konkurentske zemlje. - funkcionalni položaj Crne Gore (polivalentnost položaja, kontaktnost, tranzitnost). 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazuje na mapi položaj CG u okviru koordinatnog sistema. - Nabraja granične prelaze sa susjednim zemljama, opisuje strukturu graničnih prelaza. - Uočava i obrazlaže prednosti i nedostatke otvorenosti granica za protok robe i ljudi u funkciji turističke ponude CG. - Komparacijom, definiše položaj CG u odnosu na glavne turističke pravce uočavajući prednosti i nedostatke u odnosu na konkurentske zemlje prema disperzivnim centrima. - Vršiti komparativnu analizu sa konkurentnim zemljama po osnovu polivalentnosti, kontaktnosti i tranzitnosti i definiše prednosti i nedostatke u odnosu na njih.
Jadransko more	
<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje karakteristike jadranskog mora: - geomorfološke karakteristike, - hidrografske karakteristike, - temperatura vode, - salinitet, - boja i providnost, - kretanje vode, - klimatske karakteristike, - temperatura vazduha, - relativna vlažnost vazduha, - oblačnost i insolacija, - padavine i vjetar, - florfa i fauna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sagledavajući morfološke karakteristike obale i podmorja, fizičko -hemijske i biološke osobine vode, definiše stepen valorizacije u turističke svrhe.
Planine kao prirodne turističke vrijednosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Navodi kriterijume turističke valorizacije planina. 	<ul style="list-style-type: none"> - Procjenjuje prirodne turističke potencijale planina na osnovu

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> - Ocjena morfoloških karakteristika planina u funkciji turizma. - Visokoplaniski pojas, površi. - Rječne doline. - Podzemni kraški oblici. - Klimatske karakteristike planina u funkciji turističkih kretanja (temperatura vazduha, relativna vlažnost vazduha, oblačnost i insolacija, padavine i vjetar). - Funkcionalna podjela planina (izletničko-rekreativne, sportsko-manifestacione, kulturno manifestacione, pla-nine nacionalni parkovi, zdravstveno-lječilišne planine, planine lovišta, planine sekundarna boravišta...). - Planine samostalne turističke vrijednosti: <ul style="list-style-type: none"> - Durmitor, - Bjelasica, - Prokletije, - Lovćen. - Planine komplementarne turističke vrijednosti: <ul style="list-style-type: none"> - Orjen, - Rumija, - Komovi - Sinjavina, - Ljubišnja, - Volujak, - Visitor. 	<p>kriterijuma o turističkoj valorizaciji i vrši njihovu funkcionalnu podjelu.</p>
Jezer	
<ul style="list-style-type: none"> - Jezera samostalne turističke vrijednosti (Skadarsko jezero, Pivsko jezero, Plavsko jezero, Biogradsko jezero, Crno jezero). - Jezera komplementarne turističke vrijednosti (jezera na Durmitoru, Volujaku, Sinjajevini, Bjelasici, Lukavici, Visitoru i Prokletijama...). 	<ul style="list-style-type: none"> - Procjenjuje prirodne turističke potencijale jezera na osnovu kriterijuma o turističkoj valorizaciji i vrši njihovu funkcionalnu podjelu.
Rijeke	
<ul style="list-style-type: none"> - Rijeke samostalne turističke vrijednosti (Tara, Piva, Morača i Lim...). - Rijeke komplementarne turističke vrijednosti (Zeta, Čehotina, Ibar, Bojana, Cijevna i još neke vodotoke...). 	<ul style="list-style-type: none"> - Procjenjuje prirodne turističke potencijale rijeka na osnovu kriterijuma o turističkoj valorizaciji i vrši njihovu funkcionalnu podjelu.
Termomineralni i drugi izvori	
<ul style="list-style-type: none"> - Nabraja vrste termomineralnih izvora i pojašnjava mogućnosti njihove valorizacije u turističke svrhe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analizira strukturu termomineralnih izvora u Crnoj Gori i vrednuje mogućnosti njihove valorizacije.
Nacionalni parkovi u Crnoj Gori	
<ul style="list-style-type: none"> - Biogradska gora. - Lovćen. - Skadarsko jezero. - Durmitor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Komparativnom analizom definiše pogodnosti za razvoj različitih oblika turizma u određenim nacionalnim parkovima u CG.
Arheološke turističke vrijednosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Vrijednosti iz starog kamenog doba. - Vrijednosti iz srednjeg kamenog doba. - Vrijednosti iz mlađeg kamenog doba. - Vrijednosti iz bronzanog doba. - Vrijednosti iz gvoždenog doba. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uočava razliku arheoloških vrijednosti iz različitih perioda. - Vršiti komparativnu analizu turističkih regija u Crnoj Gori na osnovu arheoloških nalazišta.
Spomeničke vrijednosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Antički i ranovizantijski spomenici. - Srednjevjekovni spomenici. - Srednjevjekovni gradovi. - Spomenici iz 18. i 19. vijeka. - Spomenici oslobodilačkih ratova. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uočava razliku spomeničkih vrijednosti iz različitih perioda. - Vršiti komparativnu analizu turističkih regija u Crnoj Gori na osnovu broja i značaja spomeničkih vrijednosti.
<ul style="list-style-type: none"> - Umjetničke i etnografske turističke vrijednosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vrednuje značaj umjetničkih i etnografskih vrijednosti za turističku ponudu.
Gradska naselja kao turističke vrijednosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Glavni grad i prijestonica. - Gradovi-turistički centri. - Gradovi na važnijim saobraćajnicama 	<ul style="list-style-type: none"> - Komparativnom analizom definiše različite uslove za razvoj turističke ponude gradova u Crnoj Gori.
Objekti svjetske baštine	
<ul style="list-style-type: none"> - Kotor sa okolinom. - Durmitor sa kanjonom rijeke Tare. 	<ul style="list-style-type: none"> - Definiše različite periode bitne za razvoj Kotora sa osvrtom na mogućnost turističke valorizacije. - Na primjerima ističe potrebu za očuvanjem prirodnih resursa od svjetskog značaja (Perast).

Znanje	Vještine
Materijalna osnova turizma	
- Saobraćajnice i saobraćajna sredstva. - Receptivni kapaciteti. - Ostali kapaciteti.	- Predlaže prioritete u razvoju materijalne osnove za razvoj turizma u Crnoj Gori.
Promet turista	
- Promet domaćih turista. - Promet stranih turista.	- Promet domaćih turista. - Promet stranih turista.
Regionalni aspekt turizma Crne Gore	
- Pojam turističko-geografske regije i podjela (Crnogorsko primorje, središnja Crna Gora i sjeverna Crna Gora). - Unutrašnja struktura regija (turistički lokaliteti, turistički centri i mjesta, turističko-geografske zone, turističko-geografska područja i turističko-geografske regije...).	- Sagledava mogućnost ujednačenog regionalnog razvoja Crne Gore u odnosu na turističke potencijale i mogućnosti unapređenja regionalne saradnje u oblasti turizma.
Perspektive razvoja turizma u Crnoj Gori.	- Sagledavajući ograničavajuće (prostor, infrastruktura, finansije...) i razvojne faktore (prirodni i antropogeni) definiše mogućnosti razvoja turizma u Crnoj Gori.

09.12.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: KULTURNA BAŠTINA CRNE GORE

Sadržaj predmetne oblasti:

Osnovne geografsko kulturne zone u Crnoj Gori.
Spomenici kulture u Herceg Novom (stari grad, crkveni kompleksi).
Značajni spomenici kulture u opštini Tivat.
Stari grad Kotor, Kotorska tvrđava, Katedrala Sv. Tripuna, romaničke crkve.
Revitalizovane crkve u Kotoru, plemićke palate
Barokni Perast-palate i crkve
Arheološka istraživanja u Risnu.
Bokokotorska ikonostasna škola
Spomenici kulture u Budvi (stari grad, crkve, helenističko-rimska nekropola)
Paštrovski manastiri, Sveti Stefan.
Spomenici kulture u Baru (stari grad, crkve, ostaci islamske kulture, manastiri na ostrvima Skadarskog jezera).
Stari grad Ulcinj, stari grad Svač.
Spomenici kulture crnogorske prijestolnice /Cetinjski manastir, Biljarda, dvorac Kralja Nikole, crkve, ambasade, mauzolej na Lovčenu, Njeguši).
Najstariji arhitektonski spomenici Podgorice /antička Duklja, ostali antički lokaliteti, manastiri).
Manastiri u opštini Nikšić (Ostrog).
Spomenici kulture u opštini Berane.
Spomenici kulture u opštini Bijelo Polje.
Kulturno nasljeđe u opštini Kolašin (manastir Morača).
Spomenici u opštini Mojkovac.
Spomenici islamske arhitekture u opštini Plav.
Kulturno nasljeđe u opštini Pljevlja (spomenici antičke kulture, manastiri, islamska arhitektura).

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Kulturna baština Crne Gore

Znanje	Vještine
- Navodi osnovne geografsko- kulturne zone u Crnoj Gori. - Opisuje obilježja spomenika kulture u Herceg Novom (stari grad, crkveni kompleksi). - Navodi značajne spomenike kulture u opštini Tivat. - Objašnjava kulturno nasljeđe-Stari grad Kotor, Kotorska tvrđava, Katedrala Sv. Tripuna, romaničke crkve. - Navodi karakteristika revitalizovanih crkava u Kotoru, plemićkih palata. - Opisuje barokni Perast-palate i crkve - Pojašnjava suštinu i značaj arheoloških istraživanja u Risnu. - Poznaje koncept Bokokotorske ikonostasne škole. - Objašnjava vrijednosti spomenika kulture u Budvi (stari grad,	- Uočava osnovne geografsko- kulturne zone u Crnoj Gori. - Analizira obilježja spomenika kulture u Herceg Novom (stari grad, crkveni kompleksi). - Razlikuje značajne spomenike kulture u opštini Tivat. - Analizira kulturnog nasljeđa-Stari grad Kotor, Kotorska tvrđava, Katedrala Sv. Tripuna, romaničke crkve. - Uočava karakteristika revitalizovanih crkava u Kotoru, plemićkih palata. - Određuje osobine baroknog Perasta-palate i crkve - Obrazlaže koncept Bokokotorske ikonostasne škole. - Analizira vrijednosti spomenika kulture u Budvi (stari grad, crkve, helenističko-rimska nekropola) - Analizira obilježja paštrovskih manastira, Svetog Stefana.

Znanje	Vještine
crkve, helenističko- rimska nekropola) - Poznađe obilježja paštrovskih manastira, Svetog Stefana. - Objašnjava spomeničko nasljeđe u Baru (stari grad, crkve, ostaci islamske kulture, manastiri na ostrvima Skadarskog jezera). - Objašnjava vrijednosti starog grada Ulcinja, starog grada Svača. - Opisuje spomeničku kulturu crnogorske prijestolnice /Cetinjski manastir, Biljarda, dvorac Kralja Nikole, crkve, ambasade, mauzolej na Lovčenu, Njeguši). - Opisuje najstarije arhitektonske spomenike Podgorice /antička Duklja, ostali antički lokaliteti, manastiri). - Navodi manastira u opštini Nikšić (Ostrog). - Navodi spomenike kulture u opštini Berane. - Opisuje spomenike kulture u opštini Bijelo Polje. - Objašnjava kulturno nasljeđe u opštini Kolašin (manastir Morača). - Navodi spomenike u opštini Mojkovac. - Poznađe spomenike islamske arhitekture u opštini Plav. - Objašnjava kulturno nasljeđe u opštini Pljevlja (spomenici antičke kulture, manastiri, islamska arhitektura).	- Analizira spomeničko nasljeđe u Baru (stari grad, crkve, ostaci islamske kulture, manastiri na ostrvima Skadarskog jezera). - Analizira vrijednosti starog grada Ulcinja, starog grada Svača. - Analizira spomeničku kulturu crnogorske prijestolnice /Cetinjski manastir, Biljarda, dvorac Kralja Nikole, crkve, ambasade, mauzolej na Lovčenu, Njeguši). - Analizira najstarije arhitektonske spomenike Podgorice /antička Duklja, ostali antički lokaliteti, manastiri). - Razlikuje manastire u opštini Nikšić (Ostrog). - Razlikuje spomenika kulture u opštini Berane. - Analizira spomenike kulture u opštini Bijelo Polje. - Obrazlaže kulturno nasljeđe u opštini Kolašin (manastir Morača). - Razlikuje spomenike u opštini Mojkovac. - Razlikuje spomenike islamske arhitekture u opštini Plav. - Obrazlaže kulturno nasljeđe u opštini Pljevlja (spomenici antičke kulture, manastiri, islamska arhitektura).

09.13.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: EKONOMIJA CRNE GORE

Sadržaj predmetne oblasti:

Uvođenje tržišnih odnosa
 Privatizacija i denacionalizacija
 Restrukturiranje privrede
 Reforma privredno - pravnog sistema
 Osnove privrednog sistema (s posebnim osvrtom na turizam)
 Glavne privredne grane
 Razvoj poljoprivrede i prehrambene industrije,
 tekstilna industrija,
 drvopreraćivačka industrija,
 metalopreraćivačka industrija,
 hemijska industrija,
 naftna industrija,
 elektroindustrija, građevinarstvo,
 trgovina,
 saobraćaj, pomorstvo
 turizam.
 Izvoz i uvoz
 Bruto domaći proizvod
 Tržište rada
 Monetarna politika
 Fiskalna politika
 Bankarski sistem,
 tržište kapitala i tržište osiguranja
 ekonomski odnosi s Europskom Unijom,
 ekonomski odnosi sa međunarodnim institucijama
 ekonomski odnosi s drugim državama Evrope i svijeta.

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Ekonomija Crne Gore

Znanje	Vještine
- Pojašnjava uvođenje tržišnih odnosa - Pojašnjava privatizaciju i denacionalizaciju - Obrazlaže restrukturiranje privrede - Rezimira reformu privredno - pravnog sistema - Poznađe osnove privrednog sistema (s posebnim osvrtom na turizam) - Navodi glavne privredne grane - Poznađe razvoj: poljoprivrede i prehrambene industrije, tekstilne industrije,	- Obrazlaže način uvođenja tržišnih odnosa u privredu CG, - Određuje osnovne karakteristike tranzicionih procesa u privredi Crne Gore - Analizira osnove privrednog sistema Crne Gore - Definiše osnovne karakteristike privredne strukture Crne Gore, - Određuje glavne karakteristike razvoja pojedinih

Znanje	Vještine
drvopreraćivačke industrije, metalopreraćivačke industrije, hemijske industrije, naftne industrije, elektroindustrije, građevinarstva, trgovine, saobraćaja, pomorstva turizma. - Pojašnjava izvoz i uvoz - Navodi bruto domaći proizvod - Pozna je tržište rada - Pozna je monetarnu politiku - Pozna je fiskalnu politiku - Pozna je bankarski sistem, - Pozna je tržište kapitala i tržište osiguranja - Pojašnjava ekonomski odnosi s Europskom Unijom, - Pojašnjava ekonomske odnose sa međunarodnim institucijama - Pojašnjava ekonomski odnosi s drugim državama Evrope i svijeta.	privrednih grana - Analizira karakteristike razvoja turizma i - CG - Uočava osnovne makro - ekonomske agregate privrede Crne Gore - Analizira spoljno - ekonomske tokove privrede Crne Gore - Analizira odnose CG sa međunarodnim ekonomskim institucijama i odnose CG sa EU - Identifikuje problematiku održivog razvoja u Crnoj Gori

09.14.PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: SAVREMENO CRNOGORSKO DRUŠTVO

Sadržaj predmetne oblasti:

Opšte karakteristike pravnog i političkog sistema,
 Osnovna načela Ustava,
 Političke partije,
 Neladine organizacije,
 Struktura i karakteristike sistema vlasti,
 Socijalna demografija Crne Gore,
 Karakteristike obrazovnog sistema,
 Konfesionalna struktura i konfesionalna pitanja u Crnoj Gori,
 Crna Gora i EU,
 Crna Gora i NATO,
 Odnosi u Regionu,
 Socijalna pomoć i zdravstveni sistem,
 Nauka i umjetnost,
 Interkulturalna pitanja,
 Karakteristični običaji,
 Slobodno vrijeme, rekreaciju, zabavu i sport,
 Kultura hrane i pića,
 Poznate ličnosti.

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Savremeno crnogorsko društvo

Znanje	Vještine
- Navodi opšte karakteristike pravnog i političkog sistema Crne Gore, - Pojašnjava izborni sistem u Crnoj Gori i osnovne profile parlamentarnih političkih partija, - Pojašnjava organizaciju vlasti u Crnoj Gori - Navodi osnovne karakteristike lokalne samouprave u Crnoj Gori, - Pozna je bitne karakteristike obrazovnog sistema u Crnoj Gori, - Pozna je konfesionalne strukture u Crnoj Gori i osnovna religijska pitanja i izazove u odnosima crkve i države, - Pozna je strategije Crne Gore u odnosima prema EU i NATO, - Pozna je ulogu Crne Gore u odnosima u regionu, - Pozna je interkulturalna pitanja i običaje u Crnoj Gori, - Pozna je kulturu hrane i pića u Crnoj Gori	- Analizira opšte karakteristike pravnog i političkog sistema Crne Gore, - Analizira izborni sistem u Crnoj Gori i razlikuje osnovne profile parlamentarnih političkih partija, - Analizira organizaciju vlasti u Crnoj Gori - Analizira osnovne karakteristike lokalne samouprave u Crnoj Gori, - Razlikuje konfesionalnu strukturu u Crnoj Gori i uočava osnovna religijska pitanja i izazove u odnosima crkve i države, - Analizira strategiju Crne Gore u odnosima prema EU i NATO, - Uočava ulogu Crne Gore u odnosima u regionu, - Navodi primjer interkulturalnih pitanja i običaja u Crnoj Gori, - Daje primjere kulture hrane i pića u Crnoj Gori

09.16. PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: ZAKONSKA REGULATIVA IZ OBLASTI TURIZMA

Sadržaji predmetne oblasti:

Zakon o turizmu

Turistička djelatnost:

Pojam, subjekti i načela u oblasti turizmu;
Turistička agencija organizator putovanja (prava i obaveze turističke agencije i putnika);
Turistička agencija posrednik;
Turistički vodič (pojam i režim rada);
Turistički pratilac;
Turistički animator;
Turistički zastupnik;
Oblici turističkih usluga i ostale turističke usluge.

Ugostiteljska djelatnost:

Pojam i subjekti koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost;
Vrste ugostiteljskih objekata;
Oblici ponude ugostiteljskih usluga;
Klasifikacija i kategorizacija ugostiteljskih objekata,
Ugostiteljske usluge u domaćinstvu
Jedinstveni turistički registar
Jedinstvena evidencija turističkog prometa

Zakon o turističkim organizacijama

Podjela i režim rada turističkih organizacija,
Organi turističkih organizacija,
Zadaci lokalnih turističkih organizacija,
Nacionalna turistička organizacija,
Oblici finansiranja
Izletnička taksa,
Turistička taksa,
Članski doprinos.

Zakon o boravišnoj taksi

Pojam boravišne takse,
Naplata boravišne takse;
Visina boravišne takse.
Izuzeci od plaćanja boravišne takse;

Pravilnik o klasifikaciji, minimalnim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata

Podjela ugostiteljskih objekata,
Vrste smještajnih jedinica;
Objekti za pružanje usluga ishrane i pića;
Kategorije ugostiteljskih objekata.

Zakon o turističkim organizacijama

- podjela i režim rada turističkih organizacija,
- organi turističkih organizacija,
zadaci lokalnih turističkih organizacija

Strategija razvoja turizma

Turistički razvoj u odnosu na projektovane strateške ciljeve
Ciljevi razvoja turizma
Strategija ponude
Turistički klasteri
Očekivani razvoj turizma do 2020 godine

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	25
Vježbe	12,5
Priprema	12,5
Ukupno nastava	50

Katalog znanja za predmetnu oblast: Zakonska regulativa iz oblasti turizma

Znanje	Vještine
Turistička djelatnost: <ul style="list-style-type: none">- definiše pojam, navodi subjekte i načela turističke djelatnosti;- pojašnjava turističku agenciju kao organizatora putovanja (prava i obaveze turističke agencije i putnika);- pojašnjava turističku agenciju u ulozi posrednika;- obrazlaže ugovor o putovanju	<ul style="list-style-type: none">- uočava specifičnosti turističke djelatnosti i oblike u kojima se ona pruža;- razlikuje turističke agencije u skladu sa njihovom podjelom, kao i prava i obaveza putnika u skladu sa zaključenim ugovorom o putovanju;

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none"> - opisuje program putovanja - definiše turističkog vodiča (pojam, režim rada, legitimacija); - definiše pojam turistički pratilac; - definiše pojam turistički animator; - definiše pojam turističkog zastupnika, - navodi oblike turističkih usluga i poznaje ostale turističke usluge <p>Ugostiteljska djelatnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiše pojam i subjekte; - navodi vrste ugostiteljskih objekata; - navodi oblike ponude ugostiteljskih usluga; - pojašnjava klasifikaciju i kategorizaciju ugostiteljskih objekata - opisuje ugostiteljske usluge u domaćinstvu - poznaje sadržaj edinstvenog turističkog registra - poznaje jedinstvenu evidenciju turističkog prometa <p>Zakon o turističkim organizacijama</p> <ul style="list-style-type: none"> - navodi podjelu i režim rada turističkih organizacija, - navodi organe turističkih organizacija, - pojašnjava zadatke lokalnih turističkih organizacija, - definiše pojam nacionalna turistička organizacija, - navodi oblike finansiranja rada turističkih organizacija - pojašnjava pojam izletnička taksa, - pojašnjava pojam turistička taksa. - pojašnjava pojam članski doprinos <p>Zakon o boravišnoj taksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojam i subjekat koji je uvodi; - navodi slučajeve u kojima se ne plaća ili u kojima je umanjena boravišna taksa; - opisuje način naplate boravišne takse; - pojašnjava visinu boravišne takse. <p>Pravilnik o klasifikaciji, minimalnim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata</p> <ul style="list-style-type: none"> - navodi vrste objekata, - navodi vrste smještajnih jedinica; - pojašnjava objekte za pružanje usluga ishrane i pića; - nabroja kategorije ugostiteljskih objekata <p>Zakon o nacionalnim parkovima</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiše pojam zaštićena prirodna dobra - pojašnjava posebni režim upravljanja <p>Strategija razvoja turizma opredjeljuje turistički razvoj u odnosu na projektovane strateške ciljeve navodi ciljeve razvoja turizma pojašnjava strategiju ponude pojašnjava turističke klastere Rezimira očekivani razvoj turizma do 2020 godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznavanje režima rada turističkih vodiča u Crnoj Gori - Analizira strukturu i osnovne elemente programa putovanja - pronalazi razlike između turističkog vodiča i turističkog pratioca; <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste ugostiteljskih objekata kao i subjekte koji izdaju odobrenje za rad; - navodi primjere vrsta i kategorija ugostiteljskih objekata <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje način funkcionisanja Nacionalne i lokalnih turističkih organizacija; - navodi primjere osnovnih vidova finansiranja turističkih organizacija <ul style="list-style-type: none"> - analizira institut boravišne takse kao i obaveze plaćanja iste, njene izuzetke, kao i način naplate i visinu zakonski definisanog iznosa. <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje klasifikacije ugostiteljskih objekata kao i vrste smještajnih jedinica i njihovih kategorija <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje podjelu zaštićenih područja, kao i režima njihovog upravljanja. <ul style="list-style-type: none"> - analizira osnovne strateške smjernice Master plana za razvoj turizma do 2020 godine.

09.17. PREDMETNA OBLAST PROGRAMA OBRAZOVANJA: ORGANIZACIJA I VOĐENJE TURISTIČKIH TURA

Sadržaji predmetne oblasti:

Pojam i vrste turističkog vodiča.
 Specifičnost rada turističkog vodiča.
 Planiranje i priprema programa vođenja u odnosu na prevozno sredstvo i dužinu trajanja izleta.
 Pojam i vrste turističkih aranžmana.
 Instrumenti plaćanja.
 Ugovori između turističkih agencija i hotelskih preduzeća.
 Ugovori između agencija i saobraćajnih preduzeća.
 Uloga turističkog vodiča u izvođenju turističkog aranžmana: informator, promotor, animator, stimulator potrošnje.
 Etika u pozivu turističkog vodiča.
 Predstavljanje.
 Uspostavljanje komunikacije.
 Turistički vodič kao koordinator, posrednik i organizator.
 Turistički vodič u funkciji sigurnosti izvođenja turističkog aranžmana.
 Turistički vodič i njegova uloga u pružanja prve pomoći.

Uloga turističkog vodiča u promociji zaštite prirodne sredine.

Priprema i vođenje ture istorijskih mjesta

Priprema i vođenje manastirske ture

Priprema i vođenje hodočasničke ture

Priprema i vođenje ture Nacionalnih parkova

Priprema i vođenje tematske ture

Predlog za vježbe /obavezni izleti/:

1. Bokokotorski zaliv /Stari grad Kotor, Risan, Perast, Herceg Novi/ - jednodnevni
2. Stari gradovi primorja /Budva, Bar, Ulcinj/- jednodnevni
3. Crnogorska prijestolnica I NP "Lovćen"
4. Nacionalni parkovi /Skadarsko jezero, Biogradska gora, Durmitor/-dvodnevni
5. Manastirska tura /Ostrog, Reževići, Praskvica/-jednodnevni

Oblik nastave	Broj časova
Predavanja	50
Vježbe	300
Priprema	25
Ukupno nastava	375

9. ZNANJA I VJEŠTINE KOJE SE OČEKUJU OD POLAZNIKA NA KRAJU PROGRAMA OBRAZOVANJA :

- Da prezentuje područje (mjesto, grad, regiju i / ili zemlju); vodl grupne ili pojedinačne posjetioce (uključujući i one s posebnim potrebama) oko prirodnih i umjetnih atrakcija u području;
- Da istražuje i skuplja informacije radi tačnih i relevantnih podataka;
- Da nterpretira posjetiocima kulturnu i prirodnu baštinu, kao i okolinu;
- Da omaže posjetiocima da iskuse i razumiju ono što su vidjeli i / ili posjetili;
- Da nformišu posjetioce o svim relevantnim aspektima života u tom području;
- Da reirajui i / ili razvijaju turističke ture na njihovom području;
- Da koriste odgovarajući strani jezik.
- Da procijene ciljnu grupu/turiste i prilagode njihovim interesima i potrebama relevantne informacije;
- Da predstave odgovarajuće informacije na sveobuhvatan i komunikativan način.
- Da znaju turizam regije i profil posjetilaca na svom području,
- Da znaju relevantna pravila i propise, uključujući zdravlje i sigurnost,
- Da znaju o porezima i pravilima osiguranja turista,
- Da znaju o marketingu i menadžmentu biznisa turističkih vodiča.

10. AUDIO I VIZUELNA SREDSTVA I OPREMA

Poželjno je, kad je god to moguće, koristiti audio-vizuelna sredstva i opremu.

11. Katalog znanja za predmetnu oblast: Organizacija i vođenje turističkih tura

Znanje	Vještine
<ul style="list-style-type: none">- Definiše pojam i navodi vrste turističkih vodiča.- Obrazlaže specifičnost rada turističkog vodiča.- Objasnjava planiranje i pripremu programa vođenja u odnosu na prevozno sredstvo i dužinu trajanja izleta.-Navodi uloge turističkog vodiča u izvođenju turističkog aranžmana: informator, promoter, animator, stimulator potrošnje.-Obrazlaže etiku u pozivu turističkog vodiča.- Opisuje ripremu i vođenje ture istorijskih mjesta- Opisuje pripremu i vođenje manastirske ture- Opisuje pripremu i vođenje hodočasničke ture- Opisuje pripremu i vođenje ture Nacionalnih parkova- Opisuje pripremu i vođenje tematske ture	<ul style="list-style-type: none">- Vodi poslovnu dokumentaciju za turističkog vodiča;- Primjenjuje različite načine vođenja poslovne evidencije u hotelsko-turističkim preduzećima;-Koristi instrumente turističkog prometa;- Primjenjuje tehnike ophođenja prema VIP gostima;- Demonstrira postupak upoznavanja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja posjetiocima:- Prirodnih potencijala i specifičnosti u okviru destinacije- Kulturno istorijskih spomenika- Umjetničkih djela- Etnografskih i drugih znamenitosti- Istorijskih događaja, ličnosti i legendi o tim događajima i ličnostima- Privrednih i političkih događaja i dešavanja- Pojedinih mjesta i područja- Razlikuje vrste ugovora koji definišu odnose između hotela i trećih lica- Demonstrira pružanje usluga vodiča savjesno i stručno u skladu sa standardima i zakonskim odredbama u turizmu i ugostiteljstvu.- Pravilno priprema i demonstrira izvođenje ture istorijskih mjesta- Pravilno priprema i demonstrira izvođenje manastirske ture- Pravilno priprema i demonstrira izvođenje hodočasničke ture- Pravilno priprema i demonstrira izvođenje ture Nacionalnih parkova- Pravilno priprema i demonstrira izvođenje tematske ture

12. METODE I TEHNIKE KOJE TREBA KORISTITI U POJEDINIM DJELOVIMA PROGRAMA OBRAZOVANJA:

- Metoda predavanja (izlaganja);
- Kombinacija metode predavanja sa razgovorom i diskusijom;
- Metoda ilustracije i demonstracije;
- Instruktivna metoda (objasni, demonstriraj, rad uz kontrolu instruktora,
- Samostalan rad polaznika;
- Simulacija situacija;
- Igranje uloga;

13. ISPITNI KATALOZI ZA PREDMETNE OBLASTI:**13.01. Ispitni katalog za predmetnu oblast: OSNOVE ISTORIJE SVIJETA***Na ispitu se ocjenjuje:*

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacija sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stanih jezika.

*Znanje i vještine koje se provjeravaju:***ISPITNI KATALOG**

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - navodi najveće pronalaskeske u istoriji - poznaje osnove predantičke istorije - navodi osnovne karakteristike antičke istorije - obrazlaže antiku kao dio kulturne baštine čovječanstva - poznaje istorije religije i božanstva - poznaje istoriju srednjeg vijeka - poznaje humanizam i renesansu - poznaje istorije velikih carstava - poznaje nacionalne istorije velikih naroda - poznaje istorijske junake i legende navodi osnovne karakteristike moderne istoriografije - navodi najveće pronalaskeske u istoriji Zemlje pokraj Nila - poznaje storiju antičkog doba (grčka i rimska povijest, poznaje istoriju srednjeg vijeka, poznaje storiju zapadnog hrišćanstva, poznaje istoriju istočnog hrišćanstva, O jednom bogu - poznaje humanističku istorija, - poznaje istoriju u doba reformacije i protureformacije, - poznaje istoriju u doba prosvjetiteljstva - poznaje francusku prosvjetiteljsku istoriju, - poznaje škotsku prosvjetiteljska istorija, - poznaje njemačku prosvjetiteljsku istoriju - poznaje istoriju velikih carstava istorija ostalih naroda, poznaje njemačku Istoriju XIX. stoljeća (filozofija, povijesti), poznaje storiju ostalih evropskih država, - upozna se sa modernom historiografijom, 	<ul style="list-style-type: none"> - odabira primjere najvećih pronalazaka u istoriji - uočava antiku kao dio kulturne baštine čovječanstva - razlikuje istorije religije i božanstva - analizira osnovne karakteristike humanizma i renesanse - pronalazi sličnosti i razlike istorije velikih carstava - pronalazi sličnosti i razlike nacionalne istorije velikih naroda - navodi primjere istorijskih i junaka i legende analizira osnovne karakteristike moderne istoriografije 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

. Ispitni katalog za predmetnu oblast:

13.02. Ispitni katalog za predmetnu oblast: OSNOVE ISTORIJE UMJETNOSTI, ARHITEKTURE I KULTURE*Na ispitu se ocjenjuje:*

- Teoretska znanja;
- Kreativnost;
- Komunikacione sposobnosti;
- Korišćenje stručne terminologije;

Znanje i vještine koje se provjeravaju

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - Poznaje hronologiju u istoriji umjetnosti. - Objašnjava značaj kulturnog nasljeđa za turističku privredu. - Navodi osnovne karakteristika praistorijske umjetnosti. - Poznaje umjetnosti Egipta i Mesopotamije i Kritsko-mikenske umjetnosti i kulture. - Poznaje antičku umjetnost Grčke i Rima. - Poznaje ranohrišćanske i vizantijske umjetnosti. - Navodi karakteristike srednjevjekovne umjetnosti zapadne Evrope / preromanika, romanika i gotika / - Poznavanje islamske umjetnosti. - Objašnjava obilježja renesanse u Evropi. - Poznaje barokne umjetnosti Evrope. - Poznaje klasicizam, romantizam, realizam, impresionizam, postimpresionizam i ekspresionizam u umjetnosti. - Navodi karakteristike savremene umjetnost - Poznaje najznačajnije Muzeje i galerijae svijeta - Objašnjava neophodne korake u prezervaciji i revitalizaciji spomenika kulture. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uočava značaj kulturnog nasljeđa za turističku privredu. - Određuje osnovne karakteristika praistorijske umjetnosti. - Razlikuje umjetnosti Egipta i Mesopotamije i Kritsko-mikenske umjetnosti i kulture. - Pronalaze sličnosti i razlike antičke umjetnosti Grčke i Rima. - Razlikuje ranohrišćanske i vizantijske umjetnosti. - Određuje karakteristike srednjevjekovne umjetnosti zapadne Evrope / preromanika, romanika i gotika / - Poznavanje islamske umjetnosti. - Određuje obilježja renesanse u Evropi. - Razlikuje barokne umjetnosti Evrope. - Razlikuje klasicizam, romantizam, realizam, impresionizam, postimpresionizam i ekspresionizam u umjetnosti. - Određuje karakteristike savremene umjetnost - Daje primjere najznačajnijih muzeja i galerija svijeta 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

13.03. Ispitni katalog za predmetnu oblast: ZAKONSKI I POLITIČKI SISTEM EU

Na ispitu se ocjenjuju:

- Teoretska znanja;
- Kreativnost;
- Komunikacione sposobnosti;
- Korišćenje stručne terminologije;

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - Razumije pojam EU - Navodi tijela i institucije EU - Pojašnjava evropsku i monetarnu uniju - Definiše evropsko pravo-pojam i i izvori - Opisuje evropsko zakonodavstvo koje se primjenjuje u kompanijama - Obrazlaže većinska i manjinska prava u EU - Pojašnjava primjenu ekoloških standarda u EU - Pojašnjava turizam i hotelijerstvo u zakonodavstvu EU - Pojašnjava putničke agencije u zakonodavstvu EU - Navodi standarde kvaliteta u turizmu EU - Poznaje evropske konvencije i regulative u oblasti turizma - Pojašnjava slobodu kretanja lica i usluga u EU - Pojašnjava politiku zaštite potrošača u EU - Obrazlaže inspekcijski nadzor u sistemu EU - Poznaje međunarodnu regulativu i rješavanje sporova u EU. 	<ul style="list-style-type: none"> Razlikuje i razumije tijela i institucije EU Uočava specifičnosti evropske monetarne unije. Razumije eprosko pravo i izvore. Demonstrira evropsko zakonodavstvo koje se primjenjuje u kompanijama. Razumije većinska i manjinska prava u EU. Demonstrira i razumije primjenu ekoloških standarda u EU. Obrazlaže poziciju turizma i hotelijerstva u zakonodavstvu EU. Demonstrira položaj putničkih agencija u zakonodavstvu EU Obrazlaže i razumije standarde kvaliteta u turizmu EU. Obrazlaže evropske konvencije i regulative u oblasti turizma Razumije slobodu kretanja lica i usluga u EU Demonstrira i analizira politiku zaštite potrošača u EU Uočava specifičnosti inspekcijskog nadzora u sistemu EU Razumije međunarodnu regulativu i rješavanje sporova u EU. 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

13.04.. Ispitni katalog za predmetnu oblast: TURISTIČKE REGIJE SVIJETA

Na ispitu se ocjenjuju:

- Teoretska znanja;
- Kreativnost;
- Komunikacione sposobnosti;
- Korišćenje stručne terminologije;

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - Navodi turističko-geografsku regionalizacije svijeta i uslove za razvoj turizma. - Navodi specifičnosti Mediterana-najkompleksnije turističke regije svijeta. Azurna obala. - Navodi specifičnosti turizma i turističkih regija na Pirinejskom poluostrvu /Španija, Portugalija-regije/. - Opisuje turističke regije i turizam Italije. - Opisuje specifičnosti turizma i turističkih regija Grčke. - Navodi posebnosti turizma u Turskoj. - Poznaje turističke regije Alpa. - Rezimira obilježja turizma u evropskim metropolama. - Opisuje perspektiva razvoja turizma u Africi, poznavanje izabranih regija. - Opisuje karakteristike turizma u Aziji. - Poznaje turizam na ostrvima Indijskog okeana. - Poznaje turizam u Australiji i prepoznaje izabrane regije. - Navodi specifičnosti turizma i izabranih turističkih regija sjeverne Amerike - Razumije turistički razvoj i poznaje izabrane regije Latinske Amerike. 	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira princip turističko geografske regionalizacije svijeta i uslova za razvoj turizma. - Analizira specifičnosti Mediterana-najkompleksnije turističke regije svijeta. Azurna obala. - Uočava specifičnosti turizma i turističkih regija na Pirinejskom poluostrvu /Španija, Portugalija-regije/. - Upoređuje turističke regije i turizam Italije. - Razlikuje specifičnosti turizma i turističkih regija Grčke. - Uočava posebnosti turizma u Turskoj. - Razlikuje turističke regije Alpa. - Pronalazi sličnosti i razlike obilježja turizma u evropskim metropolama. - Obrazlaže perspektivu razvoja turizma u Africi, poznavanje izabranih regija. - Uočava karakteristike turizma u Aziji. - Uočava specifičnosti turizma na ostrvima Indijskog okeana. - Analizira turizam u Australiji i upoređuje izabrane regije. - Obrazlaže specifičnosti turizma i izabranih turističkih regija sjeverne Amerike - Analizira turistički razvoj izabranih regija Latinske Amerike. 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

13.05. Ispitni katalog za predmetnu oblast: PROFESIONALNA ETIKA U TURIZMI

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stanih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
Profesionalna etika		
<ul style="list-style-type: none"> - Pojašnjava uvođenje tržišnih odnosa - Pojašnjava privatizaciju i denacionalizaciju - Obrazlaže restrukturiranje privrede - Rezimira reformu privredno - pravnog sistema - Poznae osnove privrednog sistema (s posebnim osvrtom na turizam) - Navodi glavne privredne grane - Poznae razvoj: <ul style="list-style-type: none"> poljoprivrede i prehrambene industrije, tekstilne industrije, drvopreraćivačke industrije, metalopreraćivačke industrije, hemijske industrije, naftne industrije, elektroindustrije, građevinarstva, trgovine, saobraćaja, pomorstva i turizma. - Obrazlaže izvoz i uvoz - Navodi bruto domaći proizvod - Poznae tržište rada - Poznae monetarnu politiku - Poznae fiskalnu politiku - Poznae bankarski sistem, - Poznae tržište kapitala i tržište osiguranja - Pojašnjava ekonomski odnosi s Europskom Unijom, - Pojašnjava ekonomske odnose sa međunarodnim institucijama - Pojašnjava ekonomski odnosi s drugim državama Evrope i svijeta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazlaže na primjerima primjenu etičkih načela u svakodnevnom radu - Obrazlaže na primjeru donošenje odluka na osnovu etičkih kodeksa - Analizira primjena etičkih načela u poslovanju -Praktikovanje etičkog odnosa prema okolini -Analizira poštovanje etike u turističkom vođenju i turističkom marketingu -Razvijanje efektivne etičke programe -Analizira primjenu etičkog kodeksa u turizmu -Daje primjere etičkih slučajeva - Demonstrira servis grupa po najvišim etičkim standardima 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

13.06. Ispitni katalog za predmetnu oblast:KOMUNIKACIJSKE TEHNIKE I VJEŠTINE

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stranih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - navodi najčešće prepreke za uspješnu komunikaciju • pojašnjava aktivno slušanje • obrazlaže način strukturiranja usmenog izlaganja • obrazlaže značaj korišćenja tehnologije za podršku poruke • definiše retoričku kritiku • navodi i pojašnjava pravila za efikasno korištenje glasa, tijela i para-lingvistike • pojašnjava uvjerljivo govorenje • pojašnjava govorne motive, poruke i rezultate 	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrira i obrazlaže pravilno korištenje glasa, para-lingvistike, govor tijela, efikasne tehnologije i usmene prezentacije za grupe i pojedince - demonstrira pravilan način prenošenja usmene prezentacije s povjerenjem - obrazlaže na primjeru upotrebu tehnike kako bi se olakšala komunikacija - demonstrira tehniku aktivnog slušanja, - razlikuje namjeru poruke i valjanost primljene poruke 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> • definiše Interkulturalnu komunikaciju, koncept i navodi tehnike • definiše aspekte komunikacije • obrazlaže kritičko razmišljanje • razlaže strukturu govora • obrazlaže značaj poznavanja ciljne grupe i prilagođavanja načina komunikacije ciljnoj grupi • pojašnjava aktivno slušanje • razumijevanje power point prezentacija i inkooperacija u govor powerpointa • navodi elemente power point prezentacija • navodi vremensku podjelu prezentacije • obrazlaže značaj vještine i harizme u govoru • opisuje vježbe i pripreme • pojašnjava konkluziju • pojašnjava administrativne djelove prije govora • obrazlaže značaj participacije učesnika 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira i ocjenjuje vlastitu i tuđu govornu komunikacije - u toku komunikacije primjenjuje pravila bontona 	

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

0

13.7. Ispitni katalog za predmetnu oblast: MENADŽMENT GRUPA

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stranih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - pojašnjava Individualna ponašanja, vrijednosti i ličnost - obrazlaže percepciju i učenje u organizacijama - opisuje radno mjesto: emocije i stavovi - motivacija na radnom mjestu - navodi primijere iz prakse - pojašnjava stres management i rad-životni balans - opisuje način donošenja odluka i rješavanje problema - pojašnjava timsku dinamiku - obrazlaže način razvoja timova visokih performansi - opisuje način komuniciranja timova u organizacijama - obrazlaže snagu, politiku i uticaj na radnom mjestu - obrazlaže sukob i pregovaranje u organizacijama - pojašnjava vođstvo u organizacijskim postavkama - pojašnjava organizacijsku strukturu - pojašnjava organizacijsku kulturu i promjene - pojašnjava pozicioniranje vodiča i grupe, - pojašnjava neutralan pristup i ljubaznost, - navodi načine procjene rizika, - navodi tehnike upravljanja krizom i rješavanja sukoba 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira poziciju vođe grupe - analizira rganizaciono ponašanje vođe grupe - analizira organizaciono ponašanje članova grupe - na primjeru obrazlaže udovoljavanje individualnim zahtjevima članova grupe - na primjeru obrazlaže u skladivanje individualnih i kolektivnih zahtjeva u grupi - demonstrira na primjeru postupak u iznenadnim situacijama - demonstrira na primjeru postupak u slučaju stresa - demonstrira prevenciju rizika na putovanjima - na primjeru demonstrira način iješavanja konflikta 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

13.08. Ispitni katalog za predmetnu oblast: VOĐENJE OSOBA SA POSEBNIM POTREBAMA

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Korišćenje opreme i inventara;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stranih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
Pojašnjava specifičnosti organizacionog ponašanja prema osobama sa posebnim potrebama Pojašnjava Individualna ponašanja, vrijednosti i ličnost osoba sa posebnim potrebama Percepcija i učenje osoba sa posebnim potrebama motivacija osoba sa posebnim potrebama Izvođenje programa za grupu sa posebnim potrebama svijest o potencijalnim posebnim potrebama turista (npr. dostupnost i dizajn za sve), adaptacija vodiča koja omogućuje pristup za one osobe s invaliditetom, adaptacija vodiča koja omogućuje pristup za starije osobe, adaptacija vodiča zahtjevima sigurnosti djece, Stres management u uslovima rada sa grupom sa posebnim potrebama Donošenje odluka i rješavanje problema u specijalnoj grupi animiranje osoba sa posebnim potrebama Organizacijska kultura kod osoba sa posebnim potrebama	Posebna pozicija vođe grupe sa specijalnim potrebama Organizaciono ponašanje vođe u slučaju grupe sa specijalnim potrebama Organizaciono ponašanje članova grupe sa specijalnim potrebama Udovoljavanje individualnim zahtjevima članova grupe Usklađivanje individualnih i kolektivnih zahtjeva u grupi sa specijalnim potrebama Postupak u iznenadnim situacijama Postupak u slučaju stresa Prevenција rizika na putovanjima osoba sa specijalnim potrebama Riješavanje konflikata u grupi osoba sa specijalnim potrebama	PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

13.09. Ispitni katalog za predmetnu oblast: Turistički biznis i vještine

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Korišćenje opreme i inventara;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stranih jezika.

.Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> • Navodi sadržina turističkog sistema • Opisuje turističku industriju u svijetu, razmjere i disperzije; • Pojašnjava razvoj turizma i uticaj u ekonomiji i društvu • Definiše održivi turizam, obrazlaže razvoj i vrste • Definiše profesiju turističkog vođenja i njeno mjesto u turističkom sistemu • Opisuje istraživanje, kreiranje i planiranje turističkih tura • Navodi zdravstvena i sigurnosna pravila u turističkom vođenju • Obrazlaže upravljanje rizicima i postupak u slučaju opasnosti • Opisuje administraciju u turističkom vođenju • Opisuje marketing u turističkom vođenju • knjigovodstvo u turističkom vođenju • Opisuje ispitivanje i kontrolu kvaliteta u turističkom vođenju • Navodi dokumentaciju turističkog vodiča • Opisuje evaluaciju i monitoring u turističkom vođenju • Obrazlaže čuvanje i zadovoljavanje potrošača u turističkom vođenju • Navodi perspektivu turističkog vođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - Kreiranje i osmišljavanje turističkih tura - Izrada plana putovanja. - Izrada kalkulacije i obračuna putovanja - Ugovaranje putovanja i vođenje prateće administracije - Izrada izvještaja o turističkim turama - Primjena tehnike rukovanja finansijskom dokumentacijom - Snalaženje u slučaju opasnosti i neperedviđenih okolnosti i vladanje procedurom spašavanja i pomoći 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

13.10. Ispitni katalog za predmetnu oblast: OSNOVE PRVE POMOĆI

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacija izvođenja intervencije pružanja prve pomoći;
- Korišćenje medicinskog pribora i materijala;
- Komunikacija sa oboljelim;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - Prva pomoć - Nabraja sredstva za pružanje prve pomoći - Opisuje postuapak utvrđivanja stanja povrijedjenog - Prestanak disanja i rada srca - Koma; Traumatski šok; Povrede; - Navodi vrste Zavoja - Navodi vrste Krvarenja <p>Poznaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> povrede kostiju i zglobova; povrede unutrašnjih organa; povrede usled zatrpavanja; politraume; povrede toplotom i hladnoćom. -Navodi ostale povrede i oštećenja; 	<ul style="list-style-type: none"> - Demonstrira postupak utvrđivanja stanja povredjenog - Demonstrira postupak pružanja prve pomoći u slučaju poremećaja utvrđivanja stanja povredjenog - Demonstrira postupak pravilnog davanja vještačkog disanja, pomoći u slučaju poremećaja disanja - Demonstrira postupak pružanja prve pomoći u slučaju zastoja rada srca - Demonstrira postupak pružanja prve pomoći u zbrinjavanju komatoznih lica - Demonstrira postupak pružanja prve pomoći kod ranjavanja - Demonstrira postupak pružanja prve pomoći kod krvarenja - Demonstrira postupak pružanja prve pomoći kod transporta povrijeđenih i oboljelih lica 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p> <p>Rekviziti za simulaciju scenarija nezgode</p>

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
- Objašnjava prenos i transport povredjenih i oboljelih lica.	- Demonstrira pružanje prve pomoći kod ranjavanja - Demonstrira pružanje prve pomoći kod krvarenja - Demonstrira prenos i transport povrijedenih i oboljelih lica	

13.11. Ispitni katalog za predmetnu oblast: ISTORIJA CRNE GORE

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Korišćenje opreme i inventara;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stanih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> • Obrazlaže praslovene kao pretke crnogoraca • Upoznaje se sa slavijama i njihovom germanizacijom • Pojašnjava migracije slovena • Opisuje Gote i Slovane • Pojašnjava državu od Vinodola do Drača • Navodi prve države Južnih slovena • Obrazlaže nastanak države Vojislavljevića (XI i XII vijek) • Pojašnjava ulogu dukljanskog arhonta Petra • Opisuje kneza Vladimira i njegov kult • obrazlaže izdizanje Duklje u kraljevinu i dukljanske kraljeve • pojašnjava društveno uređenje Kraljevine Vojislavljevića • opisuje umjetničko naslijeđe Kraljevine Vojislavljevića • obrazlaže period Crne Gore pod srpskom dominacijom (doba vladavine Nemanjića) • pojašnjava ulogu amjesnika Nemanjića u Zeti • opisuje etničku i društvenu strukturu Zete u doba Nemanjića • pojašnjava prodor pravoslavlja u Zetu • opisuje kulturno naslijeđe epohe Nemanjića u Zeti • obrazlaže obnovu Crne Gore u doba Balšića • navodi vladare iz dinastije Balšića • pojašnjava odnose Zete sa susjedima u vrijeme Balšića • opisuje kulturne i umjetničke djelatnosti u Zeti u vrijeme Balšića • pojašnjava period Crne Gore kao srpske despotovine • obrazlaže osamostaljenje Crne Gore u doba Crnojevića • navodi vladare iz Dinastije Crnojevića • pojašnjava položaj Zete Crnojevića i odnose sa susjedima • pojašnjava sazdanja Cetinja kao nove prijestonice slobodne Crne Gore (Gornje Zete) • opisuje oslobodilačke i odbrambene borbe Crnojevića • obrazlaže državničku djelatnost Đurđa Crnojevića • opisuje kulturno naslijeđe epohe Crnojevića • opisuje tragove humanizma i renesanse u srednjovjekovnoj Crnoj Gori • pojašnjava početak vladikata u Crnoj Gori • pojašnjava vladikat u doba Petrovića 	<ul style="list-style-type: none"> - Analizira doseljavanje predaka crnogoraca na područje sadašnje Crne Gore - Upoređuje prvu crnogorsku državu Duklju i prve države drugih slovenskih naroda - Analizira osnovne karakteristike razvoja i kulture u Kraljevini Vojislavljevića - Daje primjer legende iz doba Vojislavljevića - Upoređuje karakteristike razvoja i kulture Zete u doba Nemanjića i razvoja i kulture Zete u doba Balšića - analizira karakteristične tokove istorije i kulture Zete u doba Crnojevića - analizira period Vladikata u Crnoj Gori - upoređuje doba vladika iz dinastije Petrovića 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> • obrazlaže vladavinu knjaza Danila i Kralja Nikole • obrazlaže oslobodilačke i odbrambene ratove Petrovića • obrazlaže društveno uređenje i zakonodavstvo u doba Petrovića • opisuje kulturno naslijeđe iz epohe Petrovića • pojašnjava kraj Kraljevine Crne Gore • rezimira period Crne Gore u I svjetskom ratu • rezimira period Crne Gore u Prvoj Jugoslaviji • rezimira period Crne Gore u II svjetskom ratu • opisuje obnovu i razvoj Crne Gore u drugoj Jugoslaviji • rezimira period Crne Gore u trećoj Jugoslaviji (SRJ) • rezimira period Crne Gore u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora • pojašnjava osamostaljenje Crne Gore 2006 godine 	<ul style="list-style-type: none"> - preispituje značaj crnogorskih ratnih pobjeda za obnovu i razvoj države - analizira položaj Crne Gore u Kraljevini Jugoslaviji - upoređuje položaj Crne Gore u SFRI, SRJ i SCG - analizira obnovu samostalnosti Crne Gore i njena strateška usmjerenja 	

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

13.12. Ispitni katalog za predmetnu oblast: Turistička geografija Crne Gore

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - Definiše turističko-geografski položaj Crne Gore. - Opisuje karakteristike jadranskog mora - Nabraja kriterijume turističke valorizacije planina. - Opisuje morfološke karakteristika planina u funkciji turizma. - Navodi funkcionalnu podjelu planina - Navodi obrazlaže planine samostalne turističke vrijednosti: - Navodi i obrazlaže jezera samostalne turističke vrijednosti - Navodi i opisuje rijeke samostalne turističke vrijednosti - Navodi i opisuje rijeke komplementarne turističke vrijednosti - Nabraja vrste termomineralnih izvora i pojašnjava mogućnosti njihove valorizacije u turističke svrhe. - Nabraja nacionalne parkove i obrazlaže mogućnosti njihove valorizacije u turističke svrhe. - Navodi i obrazlaže arheološke turističke vrijednosti - Navodi i obrazlaže spomeničke vrijednosti - Navodi i pojašnjava umjetničke i etnografske turističke vrijednosti - Navodi i obrazlaže gradska naselja kao turističke 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazuje na mapi položaj CG u okviru koordinatnog sistema. - Pokazuje na mapi granične prelaze sa susjednim zemljama, analizira strukturu graničnih prelaza. - Uočava i obrazlaže prednosti i nedostatke otvorenosti granica za protok robe i ljudi u funkciji turističke ponude CG. - Komparacijom, definiše položaj CG u odnosu na glavne turističke pravce uočavajući prednosti i nedostatke u odnosu na konkurentske zemlje prema disperzivnim centrima. - Vršiti komparativnu analizu sa konkurentnim zemljama po osnovu polivalnetnosti, kontaktnosti i tranzitnosti i definiše prednosti i nedostatke u odnosu na njih. - Sagledavajući morfološke karakteristike obale i podmorja, fizičko -hemijske i biološke osobine vode, definiše stepen valorizacije u turističke svrhe. - Procjenjuje prirodne turističke potencijale planina na osnovu kriterijuma o turističkoj valorizaciji i vrši njihovu funkcionalnu podjelu. - Procjenjuje prirodne turističke potencijale jezera na osnovu kriterijuma o turističkoj valorizaciji i vrši njihovu funkcionalnu podjelu. - Procjenjuje prirodne turističke potencijale rijeka na osnovu kriterijuma o turističkoj valorizaciji i vrši njihovu funkcionalnu podjelu. - Procjenjuje prirodne turističke potencijale rijeka na 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<p>vrijednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navodi i obrazlaže objekte svjetske baštine - Nabraja i obrazlaže materijalne osnove turizma - Pojašnjava promet domaćih i stranih turista - Definiše pojam turističko-geografske regije i podjela (Crnogorsko primorje, središnja Crna Gora i sjeverna Crna Gora). - Pojašnjava unutrašnju strukturu regije (turistički lokaliteti, turistički centri i mjesta, turističko-geografske zone, turističko-geografska područja i turističko-geografske regije...). - Obrazlaže perspektive razvoja turizma u Crnoj Gori 	<p>osnovu kriterijuma o turističkoj valorizaciji i vrši njihovu funkcionalnu podjelu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analizira strukturu temomineralnih izvora u Crnoj Gori i vrednuje mogućnosti njihove valorizacije. - Komparativnom analizom definiše pogodnosti za razvoj različitih oblika turizma u određenim nacionalnim parkovima u CG. - Uočava razliku arheoloških vrijednosti iz različitih perioda. - Vršiti komparativnu analizu turističkih regija u Crnoj Gori na osnovu arheoloških nalazišta. - Uočava razliku spomaničkih vrijednosti iz različitih perioda. - Vršiti komparativnu analizu turističkih regija u Crnoj Gori na osnovu broja i značaja spomeničkih vrijednosti. - Vrednuje značaj umjetničkih i etnografskih vrijednosti za turističku ponudu. - Komparativnom analizom definiše različite uslove za razvoj turističke ponude gradova u Crnoj Gori. - Definiše različite periode bitne za razvoj Kotora sa osvrtom na mogućnost turističke valorizacije. - Na primjerima ističe potrebu za očuvanjem prirodnih resursa od svjetskog značaja (Perast). - Predlaže prioritete u razvoju materijalne osnove za razvoj turizma u Crnoj Gori. - Analizira promet domaćih i stranih turista. - Sagledava mogućnost ujednačenog regionalnog razvoja Crne Gore u odnosu na turističke potencijale i mogućnosti unapređenja regionalne saradnje u oblasti turizma. - Sagledavajući ograničavajuće (prostor, infrastruktura, finansije...) i razvojne faktore (prirodni i antropogeni) definiše mogućnosti razvoja turizma u Crnoj Gori 	

13.13. Ispitni katalog za predmetnu oblast: KULTURNA BAŠTINA CRNE GORE

Na ispitu se ocjenjuje:

- Teoretska znanja;
- Kreativnost;
- Komunikativne sposobnosti;
- Korišćenje stručne terminologije;

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - Navodi osnovne geografsko- kulturne zone u Crnoj Gori. - Opisuje obilježja spomenika kulture u Herceg Novom (stari grad, crkveni kompleksi. - Navodi značajne spomenike kulture u opštini Tivat. - Objašnjava kulturno nasljeđe-Stari grad Kotor, Kotorska tvrđava, Katedrala Sv. Tripuna, romaničke crkve. - Navodi karakteristika revitalizovanih crkava u Kotoru, plemićkih palata. - Opisuje barokni Perast-palate i crkve - Pojašnjava suštinu i značaj arheoloških istraživanja u Risnu. - Poznaje koncept Bokokotorske ikonostasne škole. - Objašnjava vrijednosti spomenika kulture u Budvi (stari grad, crkve, helenističko-rimska nekropola) - Poznaje obilježja paštrovskih manastira, Svetog Stefana. - Objašnjava spomeničko nasljeđe u Baru (stari grad, crkve, ostaci islamske kulture, manastiri na ostrvima Skadarskog jezera). - Objašnjava vrijednosti starog grada Ulcinja, starog grada Svača. - Opisuje spomenicku kulturu crnogorske prijestolnice /Cetinjski manastir, Biljarda, dvorac Kralja Nikole, crkve,ambasade, mauzolej na Lovčenu, Njeguši). - Opisuje najstarije arhitektonske spomenike Podgorice /antička Duklja, ostali antički lokaliteti, manastiri). - Navodi manastira u opštini Nikšić (Ostrog). - Navodi spomenike kulture u opštini Berane. - Opisuje spomenike kulture u opštini Bijelo Polje. - Objašnjava kulturno nasljeđe u opštini Kolašin (manastir Morača). - Navodi spomenike u opštini Mojkovac. - Poznaje spomenike islamske arhitekture u opštini Plav. - Objašnjava kulturno nasljeđe u opštini Pljevlja (spomenici antičke kulture, manastiri, islamska arhitektura). 	<ul style="list-style-type: none"> Uočava osnovne geografsko- kulturne zone u Crnoj Gori. Analizira obilježja spomenika kulture u Herceg Novom (stari grad, crkveni kompleksi. Razlikuje značajne spomenike kulture u opštini Tivat. Analizira kulturnog nasljeđa-Stari grad Kotor, Kotorska tvrđava, Katedrala Sv. Tripuna, romaničke crkve. Uočava karakteristika revitalizovanih crkava u Kotoru, plemićkih palata. Određuje osobine baroknog Perasta-palate i crkve - Obrazlaže koncept Bokokotorske ikonostasne škole. - Analizira vrijednosti spomenika kulture u Budvi (stari grad, crkve, helenističko-rimska nekropola) - Analizira obilježja paštrovskih manastira, Svetog Stefana. - Analizira spomeničko nasljeđe u Baru (stari grad, crkve, ostaci islamske kulture, manastiri na ostrvima Skadarskog jezera). - Analizira vrijednosti starog grada Ulcinja, starog grada Svača. - Analizira spomenicku kulturu crnogorske prijestolnice /Cetinjski manastir, Biljarda, dvorac Kralja Nikole, crkve,ambasade, mauzolej na Lovčenu, Njeguši). - Analizira najstarije arhitektonske spomenike Podgorice /antička Duklja, ostali antički lokaliteti, manastiri). - Razlikuje manastire u opštini Nikšić (Ostrog). - Razlikuje spomenika kulture u opštini Berane. - Analizira (Demonstrira) znanja o spomenicima kulture u opštini Bijelo Polje. - Obrazlaže kulturno nasljeđe u opštini Kolašin (manastir Morača). - Razlikuje spomenika u opštini Mojkovac. - Razlikuje spomenike islamske arhitekture u opštini Plav. - Obrazlaže kulturno nasljeđe u opštini Pljevlja (spomenici antičke kulture, manastiri, islamska arhitektura). 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

13.14.Ispitni katalog za predmetnu oblast: .Ekonomija Crne Gore

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stanih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<p>Pojašnjava uvođenje tržišnih odnosa Pojašnjava privatizaciju i denacionalizaciju Obrazlaže restrukturiranje privrede Rezimira reformu privredno - pravnog sistema Poznaje osnove privrednog sistema (s posebnim osvrtom na turizam) Navodi glavne privredne grane Poznaje razvoj: poljoprivrede i prehrambene industrije, tekstilne industrije, drvopreraćivačke industrije, metalopreraćivačke industrije, hemijske industrije, naftne industrije, elektroindustrije, građevinarstva, trgovine, saobraćaja, pomorstva turizma. Obrazlaže izvoz i uvoz Navodi bruto domaći proizvod Poznaje tržište rada Poznaje monetarnu politiku Poznaje fiskalnu politiku Poznaje bankarski sistem, Poznaje tržište kapitala i tržište osiguranja Pojašnjava ekonomski odnosi s Europskom Unijom, Pojašnjava ekonomske odnose sa međunarodnim institucijama Pojašnjava ekonomski odnosi s drugim državama Evrope i svijeta.</p>	<p>- Obrazlaže način uvođenja tržišnih odnosa u privredu CG, - Određuje osnovne karakteristike tranzicionih procesa u privredi Crne Gore - Analizira osnove privrednog sistema Crne Gore - Definiše osnovne karakteristike privredne strukture Crne Gore, - Određuje glavne karakteristike razvoja pojedinih privrednih grana - Analizira karakteristike razvoja turizma i CG - Uočava osnovne makro - ekonomske agregate privrede Crne Gore - Analizira spoljno - ekonomske tokove privrede Crne Gore - Analizira odnose CG sa međunarodnim ekonomskim institucijama i odnose CG sa EU - Identifikuje problematiku održivog razvoja u Crnoj Gori</p>	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji

13. 16. Ispitni katalog za predmetnu oblast: SAVREMENO CRNOGORSKO DRUŠTVO

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stranih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<p>- Poznaje opšte karakteristike pravnog i političkog sistema Crne Gore, - Poznaje izborni sistem u Crnoj Gori i osnovne profile parlamentarnih političkih partija, - Poznaje organizaciju vlasti u Crnoj Gori - Poznaje osnovne karakteristike lokalne samouprave u Crnoj Gori, - Poznaje bitne karakteristike obrazovnog sistema u Crnoj Gori, - Poznaje konfesionalne strukture u Crnoj Gori i osnovna religijska pitanja i izazove u odnosima crkve i države, - Poznaje strategije Crne Gore u</p>	<p>- Efektna prezentacija opštih karakteristika pravnog i političkog sistema Crne Gore, - Sposobnost kratkog i jasnog objašnjenja izbornog sistema i partijske strukture u Crnoj Gori, - Efektno objašnjenje organizacije vlasti u Crnoj Gori i osnovnih karakteristika lokalne samouprave u Crnoj Gori, - Prezentacija suštine obrazovnog sistema u Crnoj Gori, - Sposobnost efektne eksplikacije konfesionalne strukture u Crnoj</p>	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...</p>

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
odnosima prema EU i NATO, - Poznaje ulogu Crne Gore u odnosima u regionu, - Poznaje interkulturalna pitanja i običaje u Crnoj Gori, - Poznaje kulturu hrane i pića u Crnoj Gori	Gori i osnovnih religijskih pitanja i izazova u odnosima crkve i države, - Sposobnost kratkog i jasnog objašnjenja odnos Crne Gore prema EU i NATO i Regionu, - Jasno informisanje o mogućnostima rekreacije, sportskih i kulturnih događaja u Crnoj Gori, - Prezentiranje kulture hrane i pića u Crnoj Gori	

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

13.16. Ispitni katalog za predmetnu oblast: ZAKONSKA REGULATIVA U OBLASTI TURIZMA

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<ul style="list-style-type: none"> - Definiše pojam, navodi subjekte i načela turističke djelatnosti; - Obrazlaže turističku agenciju kao organizatora putovanja (prava i obaveze turističke agencije i putnika); - Obrazlaže turističku agenciju u ulozi posrednika; - Obrazlaže ugovor o putovanju - Opisuje program putovanja - Definiše pojmove turistički vodič, turistički pratilac, turistički animator, turistički zastupnik, - Navodi oblike turističkih usluga - Definiše pojam i subjekte ugostiteljske djelatnosti; - Nabraja vrste ugostiteljskih objekata; - Navodi oblike ponude ugostiteljskih usluga; - Pojašnjava klasifikaciju i kategorizaciju ugostiteljskih objekata - Opisuje ugostiteljske usluge u domaćinstvu - Navodi podjelu, režim rada i organe turističkih organizacija, - Navodi zadatke lokalnih turističkih organizacija, - Definiše pojam nacionalna turistička organizacija, - Navodi oblike finansiranja rada turističkih organizacija - Pojašnjava pojam izletnička taksa i turistička taksa i članski doprinos - Definiše pojam boravišne takse; - Navodi slučajeve u kojima se ne plaća ili u kojima je umanjena boravišna taksa i način naplate boravišne takse; - Pojašnjava visinu boravišne takse. - Navodi vrste i kategorije ugostiteljskih objekata, - Navodi vrste smještajnih jedinica; - Definiše pojam zaštićena prirodna dobra - Navodi ciljeve razvoja turizma - Rezimira očekivani razvoj turizma do 2020 godine 	<ul style="list-style-type: none"> - Uočava specifičnosti turističke djelatnosti i oblike u kojima se ona pruža; - Razlikuje turističke agencije u skladu sa njihovom podjelom, kao i prava i obaveza putnika u skladu sa zaključenim ugovorom o putovanju; - Analizira režima rada turističkih vodiča u Crnoj Gori - Analizira strukturu i osnovne elemente programa putovanja - Pronalazi razlike između turističkog vodiča i turističkog pratioca; - Razlikuje vrste ugostiteljskih objekat i subjekte koji izdaju odobrenje za rad; - Daje primjere vrsta i kategorija ugostiteljskih objekata - Razlikuje način funkcionisanja Nacionalne i lokalnih turističkih organizacija; - Daje primjere osnovnih vidova finansiranja turističkih organizacija - Analizira institut boravišne takse kao i obaveze plaćanja iste, njene izuzetke, kao i način naplate i visinu zakonski definisanog iznosa. - Razlikuje klasifikacije ugostiteljskih objekata kao i vrste smještajnih jedinica i njihovih kategorija - razlikuje podjelu zaštićenih područja, kao i režima njihovog upravljanja. - analizira osnovne strateške smjernica Master plana za razvoj turizma do 2020 godine. 	PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD...

13.17. Ispitni katalog za predmetnu oblast: ORGANIZACIJA I VOĐENJE TURISTIČKIH TURA

Na ispitu se ocjenjuje:

- Primjena teoretskih znanja u praktičnom radu;
- Organizacije rada na radnom mjestu;
- Korišćenje opreme i inventara;
- Kreativnost;
- Komunikacije sa saradnicima i korisnicima usluga;
- Korišćenje stručne terminologije u radu;
- Znanje stanih jezika.

Znanje i vještine koje se provjeravaju:

ISPITNI KATALOG

Znanje	Vještine	Nastavna sredstva, pribor, uređaji
<p>Definiše pojam i navodi vrste turističkih vodiča. Obrazlaže specifičnost rada turističkog vodiča. Objašnjava planiranje i pripremu programa vođenja u odnosu na prevozno sredstvo i dužinu trajanja izleta. Navodi uloge turističkog vodiča u izvođenju turističkog aranžmana: informator, promoter, animator, stimulator potrošnje. Obrazlaže etiku u pozivu turističkog vodiča. Opisuje pripremu i vođenje ture istorijskih mjesta. Opisuje pripremu i vođenje manastirske ture. Opisuje pripremu i vođenje hodočasničke ture. Opisuje pripremu i vođenje ture Nacionalnih parkova. Opisuje pripremu i vođenje tematske ture.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vodi poslovnu dokumentaciju za turističkog vodiča; - Primjenjuje različite načine vođenja poslovne evidencije u hotelsko-turističkim preduzećima; -Koristi instrumente turističkog prometa; -Primjenjuje tehnike ophođenja prema VIP gostima; - Demonstrira postupak upoznavanja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja posjetiocima: - Prirodnih potencijala i specifičnosti u okviru destinacije - Daje primjere kulturno istorijskih spomenika - Dje primjere mjetničkih djela - Etnografskih i drugih znamenitosti - Istorijskih događaja, ličnosti i legendi o tim događajima i ličnostima -Privrednih i političkih događaja i dešavanja -Pojedinih mjesta i područja - Razlikuje vrste ugovora koji definišu odnose između hotela i trećih lica - Demonstrira pružanje usluga vodiča savjesno i stručno u skladu sa standardima i zakonskim odredbama u turizmu i ugostiteljstvu. - Pravilno priprema i demonstrira izvođenje ture istorijskih mjesta - Pravilno priprema i demonstrira izvođenje manastirske ture - Pravilno priprema i demonstria izvođenje hodočasničke ture - Pravilno priprema i demonstrira izvođenje ture Nacionalnih parkova - Pravilno priprema idemonstrira izvođenje tematske ture 	<p>PC, LCD projektor, projekciono platno, CD, DVD... Oprema: Autobus sa opremom za turističko vođenje</p>

Preporuka:

Predlaže se izvođenje ispita i na stranim jezicima sa ciljem procjene znanja stranih jezika i korišćenja stručne terminologije u komunikaciji.

14. Plan realizacije programa obrazovanja:

Program obrazovanja traje 1102,50 časa:

- Opšti teorijski dio programa 320 časova;
- Posebni dio programa 250 časova;
- Praktični dio programa 350 časova;
- 182, 5 časova pripreme.

Preporuka:

Obuku, po mogućnosti, realizovati u prijednevnom časovima, radi lakšeg održavanja radne atmosfere, koncentracije i motivacije polaznika.

15. Napredovanje, provjeravanje i vrednovanje:

15.1. Napredovanje:

Savladvanje jednostavnih vještina je uslov za prelazak na usvajanje složenijih vještina.

15.2. Provjeravanje

- U toku programa obrazovanja poslije svake zaokružene cjeline, izvršiti provjeru znanja i vještina;
- Na kraju programa obrazovanja organizuje se završna provjera znanja i praktična osposobljenost polaznika.

16.3. Vrednovanje

Uspješnost na provjerama u toku obuke, obavezno, uzeti u obzir prilikom završne provjere.

Vrednovanje na završnoj provjeri treba vršiti na sledeći način:

- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom za zanimanje Turistički vodič/kinja na visokom nivou;
- Polaznik je ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom za zanimanje Turistički vodič/kinja na zadovoljavajućem nivou;
- Polaznik nije ovladao svim vještinama i znanjima utvrđenim standardom za zanimanje Turistički vodič/kinja na zadovoljavajućem nivou.

16. Stručne kompetencije nastavnog kadra, instruktora za predmetne oblasti programa obrazovanja:

Ekonomija Crne Gore

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti ekonomije

Istorija Crne Gore

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti istorije

Istorija svijeta

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti istorije

Istorija, umjetnosti, kulture, arhitekture

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti istorije umjetnosti i arheologije

Komunikacijske tehnike i vještine

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti psihologije, andragogije i sociologije

Kulturna baština Crne Gore

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti istorije umjetnosti, arheologije, kulturologije

Menadžment grupa

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti turizma, ekonomije, sociologije

Profesionalna etika

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti sociologije

Prva pomoć

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti medicinske

Turističke regije svijeta

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti turizma i geografije, turizma, geografije

Turistička geografija Crne Gore

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti turizma i geografije, turizma, geografije

Turistički biznis i vještine

- najmanje VII stepen školske sprege u oblasti ekonomije, turizma, menadžmenta

Vođenje osoba sa posebnim potrebama

- najmanje VII stepen stručne sprege iz oblasti defektologije, psihologije

Zakonski i politički sistem EU

- najmanje VII stepen stručne sprege iz oblasti prava

Zakonska regulativa iz oblasti turizma

- najmanje VII stepen stručne sprege iz oblasti prava, turizma

Savremeno crnogorsko društvo

- najmanje VII stepen stručne sprege iz oblasti prava, ekonomije

Organizacija i vođenje tura

- najmanje VII stepen školske sprege iz oblasti turizma, sa iskustvom od najmanje 3 godine kao turistički vodič
- licencirani turistički vodič

Napomena:

Nastavni kadar mora biti andragoško-didaktičko-metodički osposobljen za rad sa odraslim polaznicima prema programu koji je usvojio Savjet za obrazovanje odraslih.

17. Kvalifikacija koja se dobija po završetku programa obrazovanja :

Turistički vodič/kinja

18. Dokument koji se dobija po završetku programa obrazovanja biće regulisano u skladu sa Zakonom.